

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 2-4-2021 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Οικονόμου – Πρόεδρος, Σταυρούλα Κουρή – Εισηγήτρια και Άννα Χριστοδουλάκου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 22-2-2021 (ημεροχρονολογία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) προδικαστική προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 408/23-2-2021 της εταιρίας με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά της αναθέτουσας αρχής «...», νόμιμα εκπροσωπούμενης.

Την από 5-3-2021 παρέμβαση του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...», νόμιμα εκπροσωπούμενου.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Σταυρούλα Κουρή.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την προδικαστική προσφυγή της η προσφεύγουσα επιδιώκει να ακυρωθεί, άλλως οίκοθεν ανακληθεί ή τροποποιηθεί, η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. ...Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ...(...) (αριθμ. πρωτοκ. οικ. ...), η οποία κατ' αποδοχή των πρακτικών αξιολόγησης των δικαιολογητικών, καθώς και των τεχνικών και οικονομικών προσφορών του ...διεθνούς ηλεκτρονικού διαγωνισμού καθαριότητας του ...για δεκατέσσερις (14) μήνες, έκρινε αποδεκτή την τεχνική και την οικονομική προσφορά της εταιρείας «...» και κατακυρώθηκε ο υπό κρίση διαγωνισμός στην εταιρεία αυτή.

2. Επειδή, με την από 5-3-2021 παρέμβαση ο οικονομικός φορέας «...» παρενέβη υπέρ του κύρους της ως άνω προσβαλλόμενης απόφασης.

Αριθμός απόφασης: 735/2021

3. Επειδή, έχει κατατεθεί, δεσμευθεί και πληρωθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 του Π.Δ. 39/2017 ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., ποσού 4.560,00€.

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας δαπάνης του και του χρόνου αποστολής δημοσίευσής του, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 και στη δικαιοδοσία της Α.Ε.Π.Π., και συνεπώς παραδεκτώς κατά τούτο ασκείται η εν λόγω προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π.

5. Επειδή, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή έχει κατατεθεί εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 361 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (περ. α'), δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες στις 12-2-2021, οπότε έλαβαν γνώση αυτής, η δε εξεταζόμενη προσφυγή ασκήθηκε στις 22-2-2021.

6. Επειδή, το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας εν προκειμένω στοιχειοθετείται στο γεγονός ότι υπέβαλε προσφορά στον υπόψη διαγωνισμό και προσδοκά να αναδειχθεί αυτή ανάδοχος της σύμβασης.

7. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με την υπ' αρ.πρωτ....διακήρυξη προκήρυξε ανοικτό διεθνή ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ανάδειξη αναδόχου της σύμβασης «ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ, ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΥΤΩΝ, ΤΟΥ ...», CPV ..., διάρκειας δεκατεσσάρων (14) μηνών και προϋπολογισθείσας αξίας 911.829,19€ πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ, με δικαίωμα προαίρεσης μέχρι του ποσού των 27.865,17€. Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει τιμής. Η διακήρυξη απεστάλη για δημοσίευση στην ΕΕΕΕ στις 15-9-2020, καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΗΔΗΣ με ΑΔΑΜ ...2020-09-17 και στο ΕΣΗΔΗΣ με συστημικό αριθμό .... Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε στις 16-10-2020. Με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. ...Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του (...)(αριθμ. πρωτοκ. οικ. ...) έγιναν δεκτές οι προσφορές της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας, η δε παρεμβαίνουσα αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος έχουσα προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή ποσού 881.750,49€, η δε προσφεύγουσα κατετάγη δεύτερη στη σειρά μειοδοσίας έχουσα προσφέρει τιμή ποσού 888.160,00€.

Αριθμός απόφασης: 735/2021

8. Επειδή, ειδικότερα, με τη συγκεκριμένη προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της ανωτέρω απόφασης κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά και ανέδειξε προσωρινή ανάδοχο της σύμβασης την παρεμβαίνουσα, υποστηρίζοντας τα εξής: «1. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «...» ΔΕΝ ΥΠΕΒΑΛΕ, ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ, ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΦΟΡΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΡΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΡΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «...»· ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ, ΚΑΤΑ ΡΗΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «...», ΠΡΟΜΗΘΕΥΕΤΑΙ ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟ ΑΝΑΘΕΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΑΒΙΑΖΕΤΑΙ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ :Διότι η εταιρεία «...» δεν υπέβαλε τα απαιτούμενα πιστοποιητικά καταλληλότητας, εκδιδόμενα από επίσημο φορέα πιστοποίησης, για την προμηθεύτρια - κατασκευάστρια εταιρεία «...», από την οποία, κατά ρητή δήλωσή της, προμηθεύεται προσφερόμενα υλικά που θα χρησιμοποιήσει για την παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας στα Παραρτήματα του ...Ως εκ τούτου με την παράλειψη υποβολής πιστοποιητικών καταλληλότητας της προμηθεύτριας - κατασκευάστριας εταιρείας «...» προσφερόμενων υλικών στην τεχνική της προσφορά, η εν λόγω εταιρεία παραβίασε επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της διακήρυξης και για το λόγο αυτό η Αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δέσμια αρμοδιότητα να απορρίψει την τεχνική προσφορά της εταιρείας «...». Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 5 στοιχείο 35 σελίδα 19 της διακήρυξης, σχετικά με τον τρόπο υποβολής των προσφορών, ορίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσκομίσουν, επί ποινή αποκλεισμού, στον ηλεκτρονικό υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», μεταξύ άλλων τα κάτωθι: «35. Τυχόν Πιστοποιητικά εκδιδόμενα από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία να βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του αναδόχου ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για πιστοποίηση καθώς επίσης και πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες υπηρεσίες, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, που να βεβαιώνουν την καταλληλότητα των υλικών. Τα ως άνω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στον

Αριθμός απόφασης: 735/2021

φάκελο της τεχνικής προσφοράς. Στην περίπτωση που υποβάλλεται προσφορά από προμηθευτή που δεν είναι ο ίδιος κατασκευαστής του τελικού προϊόντος, τα ως άνω δικαιολογητικά ΠΡΟΣΚΟΜΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ». Η ως άνω απαίτηση επαναλαμβάνεται και στον όρο Α.1.1.1 του Παραρτήματος Α' «Η Τεχνική Προσφορά θα πρέπει να έχει την εξής μορφή και περιεχόμενο:» σελίδα 46 της διακήρυξης, στην οποία ορίζεται ρητά ότι οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσκομίσουν, επί ποινή αποκλεισμού, στον ηλεκτρονικό υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», μεταξύ άλλων τα εξής: «Τυχόν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ινστιτούτα δοκιμών, για την ποιότητα η καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών, υπηρεσιών κλπ και η συμμόρφωσή τους με τεχνικά και ποιοτικά Standards...». Επιπλέον, σύμφωνα με τον όρο Α.1 του Παραρτήματος Α' σελίδα 45 της διακήρυξης ορίζεται επί λέξει το εξής: «...Στην ενότητα αυτή (σ.σ ενότητα προσφερόμενα είδη - υπηρεσίες) θα πρέπει να περιλαμβάνονται και οι δηλώσεις σύμφωνα με τις οποίες ο προσφέρων, εφόσον κατασκευάζει ο ίδιος το τελικό προϊόν, πρέπει να δηλώνει στην προσφορά του, την επιχειρηματική μονάδα στην οποία θα κατασκευάσει το προσφερόμενο προϊόν, καθώς και τον τόπο εγκατάστασής της -Όταν οι προσφέροντες δεν θα κατασκευάσουν οι ίδιοι το τελικό προϊόν, σε δική τους επιχειρηματική μονάδα, στην προσφορά τους δηλώνουν την επιχειρηματική μονάδα, στην οποία θα κατασκευαστεί το προσφερόμενο προϊόν και τον τόπο εγκατάστασής της..» Από τη γραμματική διατύπωση των ανωτέρω όρων της διακήρυξης, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν κατά ΡΗΤΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ να δηλώσουν κατά το στάδιο υποβολής του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικής προσφοράς τους, εάν κατασκευάζουν οι ίδιοι το σύνολο των προσφερόμενων υλικών / εργαλείων / μηχανημάτων / υπηρεσιών, καθώς και τον τόπο εγκατάστασης της επιχειρηματικής μονάδας τους. Σε διαφορετική περίπτωση, οφείλουν να δηλώνουν την επιχειρηματική μονάδα των κατασκευαστών των παραπάνω προϊόντων. Περαιτέρω, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς τους, να προσκομίσουν στο φάκελο της τεχνικής τους προσφοράς, τόσο για τις υπηρεσίες που παρέχουν οι ίδιοι, όσο και για τα μηχανήματα - εργαλεία - υλικά που πρόκειται να προσφέρουν, πιστοποιητικά

Αριθμός απόφασης: 735/2021

για την απόδειξη της ποιότητας και καταλληλότητας αυτών. Σε περίπτωση δε που οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς δεν κατασκευάζουν οι ίδιοι τα υλικά / μηχανήματα / εργαλεία που πρόκειται να προσφέρουν και να χρησιμοποιήσουν για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, οφείλουν να προσκομίζουν, επί ποινή αποκλεισμού, στον ηλεκτρονικό υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», τα σχετικά πιστοποιητικά καταλληλότητας που κατέχουν οι κατασκευαστές - προμηθευτές των υλικών αυτών, από τα οποία θα αποδεικνύεται η συμμόρφωση των υλικών / μηχανημάτων / εργαλείων με τεχνικά και ποιοτικά Standards. Εν προκειμένω, η εταιρεία «...» υπέβαλε στο φάκελο της προσφοράς της, σε συμμόρφωση με τον υπό στοιχεία Α.1 όρο του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης, το ηλεκτρονικό έγγραφο με τίτλο «38.Υ.Δ. ΤΟΠΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ»· αναφέροντας σε αυτό όλους τους προμηθευτές - κατασκευαστές των υλικών, μηχανημάτων, καθαριστικών και λοιπών αγαθών που προσφέρει για την εκτέλεση του υπό ανάθεση έργου και των οποίων η ίδια ΔΕΝ είναι κατασκευάστρια. Μεταξύ των αναφερόμενων στην παραπάνω υπεύθυνη δήλωση προμηθευτών - κατασκευαστών, συγκαταλέγεται και η εταιρεία «...». Πλην όμως η εταιρεία «...», ΔΕΝ ΠΡΟΣΚΟΜΙΖΕΙ, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς της, κανένα πιστοποιητικό από επίσημο φορέα πιστοποίησης, μέσω του οποίου να πιστοποιείται η καταλληλότητα - ποιότητα των προσφερόμενων υλικών, τα οποία κατασκευάζει - προμηθεύει η ως άνω εταιρεία «...». η οποία συμπεριλαμβάνεται στη λίστα των προμηθευτών - κατασκευαστών που προμηθεύουν την προσωρινή ανάδοχο του έργου, κατά δήλωσή της, με μηχανήματα, τεχνικό εξοπλισμό, εργαλεία-υλικά καθαριότητας, ΜΑΠ και διαφορά αναλώσιμα (και συγκεκριμένα με σάκους απορριμμάτων), κατά ΠΛΗΡΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΦΩΡΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ του υπ' αριθμ. 5 στοιχ. 35 όρου της διακήρυξης, σε συνδυασμό με τον υπό στοιχεία Α.1.1.1. όρο του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης. Σημειωτέον δε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έκρινε εσφαλμένα, κατά την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό, ότι δήθεν η υποβολή πιστοποιητικών καταλληλότητας για υλικά και εξοπλισμό καθαρισμού δεν είναι υποχρεωτική εκ της διακηρύξεως, αντιπαραβάλλοντας ως δήθεν μοναδικό απαιτούμενο επί ποινή αποκλεισμού έγγραφο που πρέπει να υποβληθεί από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς το πιστοποιητικό ISO 9000 ή 9001 ή 9002

Αριθμός απόφασης: 735/2021

ή ισοδύναμο που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους. Ωστόσο η εν λόγω κρίση της Αναθέτουσας Αρχής έρχεται σε αντίθεση με τους όρους της διακήρυξης, δεδομένου ότι η πρόταση «Οπωσδήποτε θα κατατεθεί επί ποινή απόρριψης πιστοποιητικό ISO 9000 ή 9001 ή 9002 ή ισοδύναμο, που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους.» στον όρο Α.1.1.1. του Παραρτήματος Α της διακήρυξης έχει τεθεί για να εξειδικεύσει το πιστοποιητικό που απαιτείται να διαθέτουν οι ίδιοι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, το οποίο είναι το ISO 9000 ή 9001 ή 9002 ή ισοδύναμο, που να καταλαμβάνει υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους ΚΑΙ ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ τους προμηθευτές - κατασκευαστές των προσφερόμενων μηχανημάτων, υλικών, εργαλείων του προηγούμενου εδαφίου της εν λόγω απαίτησης, για τους οποίους ρητά απαιτείται η υποβολή, εν γένει, κάθε πιστοποιητικού που να αποδεικνύει την καταλληλότητα - ποιότητα των υλικών, μηχανημάτων, εργαλείων και η συμμόρφωσή τους με τεχνικά και ποιοτικά Standards. Για τους προμηθευτές - κατασκευαστές υλικών, μηχανημάτων, εργαλείων υφίσταται ρητή απαίτηση για υποβολή πιστοποιητικών από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ισοτιμίας δοκιμών, για την ποιότητα ή καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών, υπηρεσιών κλπ ώστε να αποδεικνύεται η συμμόρφωσή τους με τεχνικά και ποιοτικά Standards, χωρίς όμως να αναγράφεται κάποιο συγκεκριμένο πιστοποιητικό, όπως αναγράφηκε για τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (ISO 9000 ή 9001 ή 9002 ή ισοδύναμο). Επομένως, η Αναθέτουσα Αρχή έσφαλε κατά την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων, αποδεχόμενη μη νομίμως την ελλιπή και παραβιάζουσα ρητή απαίτηση της διακήρυξης τεχνική προσφορά της εταιρείας «...». Επειδή σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει κριθεί ότι ανεξαρτήτως του κατά πόσο ο σχετικός όρος χαρακτηριζόταν ή όχι απαράβατος στη διακήρυξη, εφόσον συνιστά τεχνική προδιαγραφή της κατά το Ν. 4412/2016 είναι απαράβατος όρος της Διακήρυξης. (βλ. ΕΑ ΣτΕ 409/2009). Επειδή, όπως έχει κρίνει το Συμβούλιο της Επικρατείας, η απόκλιση από τεχνική προδιαγραφή της διακήρυξης, η οποία αποτελεί απαράβατο όρο κατά το Ν. 4412/2016, συνιστά αυτοτελή λόγο αποκλεισμού προσφοράς, συνεπάγεται δε άνευ ετέρου τον αποκλεισμό αυτής, που δεν αίρεται ούτε με την επίκληση άλλων στοιχείων της προσφοράς ούτε με

Αριθμός απόφασης: 735/2021

την προσκομιδή των ελλειπόντων στοιχείων μετά την υποβολή της προσφοράς, έστω και κατόπιν κλήσης του διαγωνιζομένου. (βλ. ΣΤΕ (Δ' Τμ.) 1812/2010, ΣΤΕ (Β' Τμ.) 3408/2010, ΕΑ ΣΤΕ 951/2010). Επειδή, ΚΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (βλ. και ΑΕΠΠ 962/2018), μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την υποβολή μη υποβληθέντος δικαιολογητικού, περίληψη μη αναφερόμενου επί ποινή αποκλεισμού στοιχείου και συνακόλουθα την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C- 131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Επομένως, μη νομίμως η αναθέτουσα αρχή αποδέχθηκε την προσφορά της εταιρείας «...», η οποία παραβιάζει απαράβατο όρο της διακήρυξης με αριθμό ..., καθώς και της νομοθεσίας που διέπει αυτής και ως εκ τούτου θα πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που έγινε αποδεκτή η μη νόμιμη και εσφαλμένη τεχνική προσφορά της εταιρείας «...».

2. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «...» ΤΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ISO 9001:2015 ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΡΙΑΣ – ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΡΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «...» ΠΟΥ ΥΠΕΒΑΛΕ ΣΤΟ ΦΑΚΕΛΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΝΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΕΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ - ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΥΤΗ ΥΛΙΚΩΝ ΕΙΧΕ ΗΔΗ ΛΗΞΕΙ ΤΗΝ 01/07/2020, ΗΤΟΙ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ (16/10/2020) ΔΕΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝΕΤΑΙ Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ - ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «...» ΚΑΤΑΦΩΡΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΤΥΠΙΚΟΤΗΤΑΣ: Διότι η

Αριθμός απόφασης: 735/2021

εταιρεία «...» υπέβαλε στο φάκελο της τεχνικής της προσφοράς πιστοποιητικό ISO 9001:2015 για την προμηθεύτρια - κατασκευάστρια εταιρεία «...», η ισχύς του οποίου όμως είχε ήδη λήξει την 01/07/2020, ήτοι πριν από την 16/10/2020 που υπεβλήθη στο διαγωνισμό και ως εκ τούτου ΔΕΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝΕΤΑΙ η ποιότητα - καταλληλότητα των προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών της εταιρείας «...». Επομένως, με την μη νόμιμη υποβολή ληγμένου πιστοποιητικού ISO 9001:2015 για την προμηθεύτρια - κατασκευάστρια εταιρεία «...» στην τεχνική της προσφορά δεν αποδεικνύεται η καταλληλότητα της ανωτέρω προμηθεύτριας - κατασκευάστριας εταιρείας «...» και ως εκ τούτου η εταιρεία «...» παραβίασε επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της διακήρυξης, καθώς και την αρχή της τυπικότητας. Για το λόγο αυτό η Αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δέσμια αρμοδιότητα να απορρίψει την τεχνική προσφορά της εταιρείας «...». Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 5 στοιχείο 35 σελίδα 19 της διακήρυξης, σχετικά με τον τρόπο υποβολής των προσφορών, ορίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσκομίσουν, επί ποινή αποκλεισμού, στον ηλεκτρονικό υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», μεταξύ άλλων τα κάτωθι: «35. Τυχόν Πιστοποιητικά εκδιδόμενα από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία να βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του αναδόχου ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για πιστοποίηση καθώς επίσης και πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες υπηρεσίες, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, που να βεβαιώνουν την καταλληλότητα των υλικών. Τα ως άνω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στον φάκελο της τεχνικής προσφοράς. Στην περίπτωση που υποβάλλεται προσφορά από προμηθευτή που δεν είναι ο ίδιος κατασκευαστής του τελικού προϊόντος, τα ως άνω δικαιολογητικά ΠΡΟΣΚΟΜΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ». Η ως άνω απαίτηση επαναλαμβάνεται και στον όρο Α.1.1.1 του Παραρτήματος Α' «Η Τεχνική Προσφορά θα πρέπει να έχει την εξής μορφή και περιεχόμενο:» σελίδα 46 της διακήρυξης, στην οποία ορίζεται ρητά ότι οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσκομίσουν, επί ποινή αποκλεισμού, στον ηλεκτρονικό υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», μεταξύ άλλων τα εξής: «Τυχόν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς

Αριθμός απόφασης: 735/2021

πιστοποίησης ή ισοτιμότητα δοκιμών, για την ποιότητα η καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών, υπηρεσιών κλπ και η συμμόρφωσή τους με τεχνικά και ποιοτικά Standards. ...».

Επιπλέον, σύμφωνα με τον όρο Α.1 του Παραρτήματος Α' σελίδα 45 της διακήρυξης ορίζεται επί λέξει το εξής: «...Στην ενότητα αυτή (σ.σ ενότητα προσφερόμενα είδη - υπηρεσίες) θα πρέπει να περιλαμβάνονται και οι δηλώσεις σύμφωνα με τις οποίες ο προσφέρων, εφόσον κατασκευάζει ο ίδιος το τελικό προϊόν, πρέπει να δηλώνει στην προσφορά του, την επιχειρηματική μονάδα στην οποία θα κατασκευάσει το προσφερόμενο προϊόν, καθώς και τον τόπο εγκατάστασής της -Όταν οι προσφέροντες δεν θα κατασκευάσουν οι ίδιοι το τελικό προϊόν, σε δική τους επιχειρηματική μονάδα, στην προσφορά τους δηλώνουν την επιχειρηματική μονάδα, στην οποία θα κατασκευαστεί το προσφερόμενο προϊόν και τον τόπο εγκατάστασής της...». Από τη γραμματική διατύπωση των ανωτέρω όρων της διακήρυξης, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν κατά ΡΗΤΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ να δηλώσουν κατά το στάδιο υποβολής του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικής προσφοράς τους, εάν κατασκευάζουν οι ίδιοι το σύνολο των προσφερόμενων υλικών / εργαλείων / μηχανημάτων / υπηρεσιών, καθώς και τον τόπο εγκατάστασης της επιχειρηματικής μονάδας τους. Σε διαφορετική περίπτωση, οφείλουν να δηλώνουν την επιχειρηματική μονάδα των κατασκευαστών των παραπάνω προϊόντων. Περαιτέρω, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς τους, να προσκομίσουν στο φάκελο της τεχνικής τους προσφοράς, τόσο για τις υπηρεσίες που παρέχουν οι ίδιοι, όσο και για τα μηχανήματα - εργαλεία - υλικά που πρόκειται να προσφέρουν, πιστοποιητικά για την απόδειξη της ποιότητας και καταλληλότητας αυτών. Σε περίπτωση δε που οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς δεν κατασκευάζουν οι ίδιοι τα υλικά / μηχανήματα / εργαλεία που πρόκειται να προσφέρουν και να χρησιμοποιήσουν για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, οφείλουν να προσκομίζουν, επί ποινή αποκλεισμού, στον ηλεκτρονικό υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», τα σχετικά πιστοποιητικά καταλληλότητας που κατέχουν οι κατασκευαστές - προμηθευτές των υλικών αυτών, από τα οποία θα αποδεικνύεται η συμμόρφωση των υλικών / μηχανημάτων / εργαλείων με τεχνικά και ποιοτικά Standards. Στην προκειμένη

Αριθμός απόφασης: 735/2021

περίπτωση, η εταιρεία «...» υπέβαλε στο ηλεκτρονικό φάκελο με τίτλο «32.ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡ-ΑΠΟΛ» το ηλεκτρονικό έγγραφο με τίτλο «... !SO 9001 Π.7.2020)», το οποίο περιλαμβάνει πιστοποιητικό διαχείρισης συστήματος ποιότητας ISO 9001:2015 για την κατασκευάστρια - προμηθεύτρια εταιρεία «...», εκδοθέν από τον φορέα διαπίστευσης «...». Ωστόσο η ισχύς του ανωτέρω πιστοποιητικού ISO είχε ήδη λήξει την 01/07/2020, ήτοι ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΕΝ ΙΣΧΥ κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς της εταιρείας «...» (16/10/2020) και ως εκ τούτου ΔΕΝ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ η ποιότητα - καταλληλότητα των προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών της εταιρείας «...» που η εταιρεία «...» δηλώνει με την τεχνική της προσφορά ότι θα χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση του υπό ανάθεση έργου. Επομένως, μη νομίμως η αναθέτουσα αρχή αποδέχθηκε την προσφορά της εταιρείας «...», η οποία παραβιάζει απαράβατο όρο της διακήρυξης με αριθμό ..., καθώς και της νομοθεσίας που διέπει αυτής και ως εκ τούτου θα πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που έγινε αποδεκτή η μη νόμιμη και εσφαλμένη τεχνική προσφορά της εταιρείας «...».

3. Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ «...» ΥΠΕΒΑΛΕ ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΘΩΣ ΔΗΛΩΣΕ ΡΗΤΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΙ, ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΠΟΣΑ ΠΟΣΟΣΤΟ 26.48 % ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΟΥΣ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΟΜΩΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΙ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΒΑΡΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ «ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΒΑΡΔΙΩΝ - ΗΜΕΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ ΤΟΥ ...» ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤ' ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΡΗΤΑ Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ... (Π.Χ. i) ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΟ ... ->1 ΑΤΟΜΟ Χ 5 ΩΡΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ Χ 5 ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ = 25 ΩΡΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ. ii) ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ...-> 1 ΑΤΟΜΟ Χ 4 ΩΡΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ Χ 5 ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ = 20 ΩΡΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ Κ.Λ.Π.), ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΟΙ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΝ ΣΤΟ ΕΚ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Αριθμός απόφασης: 735/2021

ΠΟΣΟΣΤΟ 26.96 % ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΝΟΜΙΜΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΖΕΙ ΤΟΥΣ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ, ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ: Διότι όλως μη νομίμως και αβασίμως η εταιρεία «...» υπολόγισε με την οικονομική της προσφορά και δήλωσε το ύψος των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών όλων των εργαζομένων το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 26,48 % επί των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών τους, ήτοι αφορά εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης που υπάγονται στο Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών. Πλην όμως, η διακήρυξη του υπό κρίση διαγωνισμού και δη στο ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ του Παραρτήματος Β και στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ' αυτής περιλαμβάνεται το επί ποινή αποκλεισμού πρόγραμμα καθαριότητας για κάθε παράρτημα του ..., από το οποίο προκύπτει ρητά η απαίτηση για απασχόληση ατόμων ΜΕΡΙΚΗΣ απασχόλησης για την κάλυψη των συγκεκριμένων αναγκών των Παραρτημάτων (Π.Χ. i) ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΟ ... ->1 ΑΤΟΜΟ Χ 5 ΩΡΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ Χ 5 ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ = 25 ΩΡΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ. ii) ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ...-> 1 ΑΤΟΜΟ Χ 4 ΩΡΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ Χ 5 ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ = 20 ΩΡΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ Κ.Λ.Π.) και ως εκ τούτου οι εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν στα άτομα που θα απασχοληθούν ανέρχονται σε ποσοστό 26.96 %. Επομένως η ανωτέρω εταιρεία υπέβαλε οικονομική προσφορά που παραβιάζει κατάφωρα την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, καθώς και τους όρους της διακήρυξης για απαρέγκλιτη τήρηση της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας επί ποινή απόρριψης προσφοράς, δεδομένου ότι το δηλωθέν ποσό εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων της αντιστοιχεί σε ποσοστό 26.48 % επί των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών όλων των εργαζομένων. αν και οι εργαζόμενοι που απαιτείται να απασχοληθούν στο έργο δεν είναι αποκλειστικά πλήρους απασχόλησης ΑΛΛΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ και η απασχόληση ατόμων ΜΕΡΙΚΗΣ απασχόλησης. Για το λόγο αυτό οι εργοδοτικές εισφορές των εργαζομένων που περιλαμβάνονται στην οικονομική προσφορά της εταιρείας αυτής έπρεπε να υπολογιστούν σε ποσοστό 26,96 %. Σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 ορίζονται επί λέξει τα κάτωθι: «...5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που

Αριθμός απόφασης: 735/2021

επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή: α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α' έως στ' της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.» Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζεται επί λέξει το εξής: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.» Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Ν. 4387/2016 «Εισφορές Μισθωτών και Εργοδοτών», ορίζεται ρητά το εξής: «1. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, το συνολικό ποσοστό εισφοράς κύριας σύνταξης ασφαλισμένου μισθωτού και εργοδότη ορίζεται σε 20% επί των πάσης φύσεως αποδοχών των εργαζομένων, με την επιφύλαξη της

Αριθμός απόφασης: 735/2021

παραγράφου 17 του άρθρου 39 του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις κοινωνικού χαρακτήρα έκτακτες παροχές λόγω γάμου, γεννήσεως τέκνων, θανάτου και βαριάς αναπηρίας και κατανέμεται κατά 6,67% σε βάρος των ασφαλισμένων και κατά 13,33% σε βάρος των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένου από 1.1.2017 και του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος [...]». Σύμφωνα δε με τις διατάξεις του άρθρου 41 του Ν. 4387/2016, σχετικά με τις ασφαλιστικές εισφορές υγειονομικής περίθαλψης ορίζεται επί λέξει το εξής: «1. Από 1.1.2017, η ασφαλιστική εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης των μισθωτών και των λοιπών κατηγοριών που υπάγονται στον ΕΟΠΥΥ, των οποίων οι ασφαλιστικές εισφορές κλάδου σύνταξης υπολογίζονται κατά τα προβλεπόμενα του παρόντος νόμου, ορίζεται σε ποσοστό 7,10% επί των πάσης φύσεως αποδοχών και κατανέμεται κατά ποσοστό 6,45% για παροχές σε είδος, εκ του οποίου 2,15% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 4,30% βαρύνει τον εργοδότη, και ποσοστό 0,65% για παροχές σε χρήμα, εκ του οποίου 0,40% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 0,25% βαρύνει τον εργοδότη. [...]». Επιπλέον, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 97 του Ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σχετικά με τις εισφορές επικουρικής ασφάλισης, προβλέπεται επί λέξει το κάτωθι: «1. Από 1.6.2016 και μέχρι τις 31.5.2019, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,5% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 38. Από 1.6.2019 και μέχρι την 31.5.2022, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,25% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 38. Μετά το πέρας της εξαετίας, το ποσοστό της μηνιαίας εισφοράς επανέρχεται στο ύψος που ίσχυε κατά τις 31.12.2015 [...]». Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τη με αριθμό 6/2017 Εγκύκλιο ΕΦΚΑ περίπτωση 5 ορίζεται ρητά ότι: «Ως γνωστόν, οι παρέχοντες εξαρτημένη εργασία υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση των συνεισπραττόμενων από το τ. Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ. κλάδων ΑΝΕΡΓΙΑΣ (Ο.Α.Ε.Δ. - Λ.Α.Ε.Κ. Ο.Α.Ε.Δ. - Λ.Π.Ε.ΑΕ)

Αριθμός απόφασης: 735/2021

Ο.Ε.Κ. (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ) & Ο.Ε.Ε. (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ) και ως εκ τούτου από 1.1.2017 συνεχίζει να έχει εφαρμογή το ποσοστό ασφάλισης 3,68% υπέρ ΟΑΕΔ.». Σύμφωνα δε με το άρθρο 48 του Ν. 4670/2020 ορίζεται επί λέξει το εξής: «Από την 1η Ιουνίου 2020 στις περιπτώσεις πλήρους απασχόλησης οι ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών μειώνονται κατά 0,90 ποσοστιαίες μονάδες ως ακολούθως: 1. Κατά 0,75 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλιστρών υπέρ κλάδου ανεργίας. Η μείωση επιμερίζεται κατά 0,48 πμ στο ασφάλιστρο του εργοδότη και κατά 0,27 πμ στο ασφάλιστρο του εργαζομένου. Το συνολικό ασφάλιστρο υπέρ ανεργίας διαμορφώνεται σε 4,25 % και κατανέμεται 2,69 % στον εργοδότη και 1,56 % στον εργαζόμενο. 2. Κατά 0,15 ποσοστιαίες μονάδες (πμ) των ασφαλιστρών υπέρ του Ενιαίου Λογαριασμού για την εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών (ΕΛΕΚΠ) του άρθρου 34 παρ. 4 περίπτωση β' του ν. 4144/2013 (Α 88), η οποία μειώνεται από την εισφορά που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, περίπτωση β', εδάφιο α' του ν.δ. 2963/1954 (Α' 195), και αφορά αποκλειστικά ασφάλιστρο του εργαζόμενου. Το αντίστοιχο ασφάλιστρο του εργαζόμενου υπέρ ΕΛΕΚΠ διαμορφώνεται σε 1,20 % και κατανέμεται 0,85 % υπέρ πρώην ΟΕΚ (ν.δ. 2963/1954) και 0,35% υπέρ πρώην ΟΕΕ (ν. 678/1977, Α 246 και άρθρο 7 του ν. 3144/2003, Α 111).». Εξάλλου, σύμφωνα με την Εγκύκλιο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ 27/2012 «Πίνακας εργασιών και ειδικοτήτων του Κανονισμού Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών - Κ.Β.Α.Ε», εδάφιο Β, περίπτωση 23, ορίζεται ρητά το εξής: «ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Η' ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ Καθαριστές - Καθαρίστριες με πλήρη απασχόληση, πλην εκείνων που απασχολούνται σε: α) γραφεία δημοσίων υπηρεσιών, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ Α και Β' βαθμού και τις επιχειρήσεις αυτών, ΝΠΙΔ που ανήκουν στο Κράτος, καθώς και στις δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμούς και Α.Ε που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α και Β' του ν.3429/2005 όπως ισχύουν και έχουν εργοδότες τους ως άνω αναφερόμενους φορείς 23. β) γραφεία διοίκησης επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα. Με την παραπάνω διάταξη καλύπτονται πλέον μόνο οι καθαριστές-καθαρίστριες που απασχολούνται με πλήρη απασχόληση αφού η β' περίπτωση της αντίστοιχης διάταξης του ΚΒΑΕ (2η περίπτωση ειδικοτήτων του υπεδ. γ' του εδαφίου Β') «άνευ χρονικού περιορισμού ημερήσιας απασχόλησης» έχει καταργηθεί. Σχετικά με την έννοια

Αριθμός απόφασης: 735/2021

του όρου "πλήρης απασχόληση" έχει γίνει δεκτό με την εγκ. 182/85 ότι η απασχόληση θα πρέπει να διαρκεί από 5 ώρες την ημέρα και πάνω ή 30 ώρες την εβδομάδα. Διευκρινίζεται δε ότι, όταν πρόκειται για πέντε (5) ημέρες απασχόληση την εβδομάδα, αυτή θα πρέπει να παρέχεται επί έξι ώρες την ημέρα, ώστε να συμπληρώνονται τουλάχιστον 30 ώρες την εβδομάδα.».

Σύμφωνα δε με το άρθ. 38 «Μερική απασχόληση» του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ-101 Α') όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθ. 2 του ν. 3846/2010 ορίζεται επί λέξει ότι: «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις», ορίζονται τα εξής: «1. Κατά την κατάρτιση της σύμβασης εργασίας ή κατά τη διάρκειά της ο εργοδότης και ο μισθωτός μπορούν με έγγραφη ατομική σύμβαση να συμφωνήσουν, ημερήσια ή εβδομαδιαία ή δεκαπενθήμερη ή μηνιαία εργασία, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, η οποία θα είναι μικρότερης διάρκειας από την κανονική (μερική απασχόληση). .. 2. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου νοείται ως: α) «εργαζόμενος μερικής απασχόλησης». κάθε εργαζόμενος με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, του οποίου οι ώρες εργασίας, υπολογιζόμενες σε ημερήσια, εβδομαδιαία, δεκαπενθήμερη ή μηνιαία βάση είναι ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΩΡΑΡΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣΥΓΚΡΙΣΙΜΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, β) «συγκρίσιμος εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση», κάθε εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης, που απασχολείται στην ίδια επιχείρηση με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, και εκτελεί ίδια ή παρόμοια καθήκοντα, υπό τις αυτές Αριθμός απόφασης: ...συνθήκες. Όταν στην επιχείρηση δεν υπάρχει συγκρίσιμος εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση, η σύγκριση γίνεται με αναφορά στη συλλογική ρύθμιση στην οποία θα υπαγόταν ο εργαζόμενος αν είχε προσληφθεί με πλήρη απασχόληση. Οι εργαζόμενοι με σύμβαση ή σχέση εργασίας μερικής απασχόλησης δεν επιτρέπεται να αντιμετωπίζονται δυσμενώς σε σχέση με τους συγκρίσιμους εργαζόμενους με κανονική απασχόληση, εκτός εάν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι οι οποίοι τη δικαιολογούν, όπως η διαφοροποίηση στο ωράριο εργασίας 7. Αν η μερική απασχόληση έχει καθοριστεί με ημερήσιο ωράριο μικρότερης διάρκειας από το κανονικό, η παροχή της συμφωνημένης εργασίας των μερικώς απασχολούμενων πρέπει να είναι συνεχόμενη και να παρέχεται μία φορά την ημέρα. ... 9. Οι αποδοχές των εργαζομένων με σύμβαση ή σχέση εργασίας μερικής απασχόλησης

Αριθμός απόφασης: 735/2021

υπολογίζονται όπως και οι αποδοχές του συγκρίσιμου εργαζομένου και αντιστοιχούν στις ώρες εργασίας της μερικής απασχόλησης. 10. Οι μερικώς απασχολούμενοι μισθωτοί έχουν δικαίωμα ετήσιας άδειας με αποδοχές και επίδομα αδείας, με βάση τις αποδοχές που θα ελάμβαναν εάν εργάζονταν κατά το χρόνο της αδείας τους, για τη διάρκεια της οποίας εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 2 του α.ν.539/1945, όπως ισχύει. ...17. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται για τους μερικώς απασχολούμενους όλες οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.». Περαιτέρω, με την ΥΑ 13129/2004 (ΦΕΚ Β' 1643/5- 11-2004) "Κήρυξη υποχρεωτικής της απόφασης διαιτησίας 39/2004 που αφορά τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών όλης της Χώρας", που αφορά, μεταξύ άλλων τους εργαζόμενους που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους χώρους του καθαρισμού κτιρίων, ως βοηθητικό προσωπικό καθαριότητας, καθιερώνεται, για τους εργαζομένους που υπάγονται στη ρύθμιση αυτή εβδομαδιαία εργασία πέντε ημερών, δώρου ημερήσιας απασχόλησης και 40 ωρών εβδομαδιαίας εργασίας (άρθρο 4). Οι θεσμικοί όροι της ΕΓΣΣΕ όπως ισχύει αποτελούν μέρος αυτής και ισχύουν και για τους μισθωτούς που υπάγονται σ' αυτή (άρθρο 5) η δε ισχύς της αρχίζει από 1 -1 - 2004 (άρθρο 8 αυτής).». Σύμφωνα δε με το Πρόγραμμα καθαριότητας των Παραρτημάτων του ...που αναγράφεται ρητά στο Παράρτημα ΣΤ σελίδα 136-138 της διακήρυξης προβλέπεται, μεταξύ άλλων, επί λέξει το εξής: «...ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΟ ... -> ΠΡΩΙ -> ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ -> ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΑΡΔΙΩΝ 1 Χ ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ Α ΤΟΜΟ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ 5 Χ ΑΡΙΘΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 5 = ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 25... ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ...-> ΠΡΩΙ -> ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ -> ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΑΡΔΙΩΝ 1 Χ ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΑΤΟΜΟ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ 4 Χ ΑΡΙΘΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 5 = ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 20.....ΟΜΟΙΩΣ ΣΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΠΕΔΙΑ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ 40 ΩΡΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ ΤΟ ΚΑΘΕΝΑ». Από την αδιάστικτη γραμματική διατύπωση των ανωτέρω όρων της διακήρυξης και της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, προκύπτει αδιαμφισβήτητα ότι οι διαγωνιζόμενοι στον υπό κρίση

Αριθμός απόφασης: 735/2021

διαγωνισμό οφείλουν να τηρούν την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, υπολογίζοντας στην οικονομική τους προσφορά τις νόμιμες αποδοχές του προσωπικού που πρόκειται να απασχολήσουν, οι οποίες δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να είναι κατώτερες της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι και η οποία επισυνάπτεται στην οικονομική τους προσφορά. Σύμφωνα λοιπόν με την ασφαλιστική νομοθεσία, το ύψος των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, που υπάγονται στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, όπως είναι οι καθαριστές-καθαρίστριες σε χώρους φροντίδας όπως είναι τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας, από 01/07/2020 και εφεξής, υπολογίζεται σε ποσοστό 26.48 % επί των νομίμων αποδοχών τους, ενώ το ύψος των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων μερικής απασχόλησης (λιγότερες από 40 ώρες απασχόλησης την εβδομάδα) που υπάγονται στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, όπως είναι οι καθαριστές-καθαρίστριες σε χώρους φροντίδας όπως είναι τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας, από 01/07/2020 και εφεξής, υπολογίζεται σε ποσοστό 26.96 % επί των νομίμων αποδοχών τους. Για την εκτέλεση δε του υπό ανάθεση έργου ο ανάδοχος θα πρέπει να απασχολήσει, σύμφωνα με το Παράρτημα ΣΤ και τις τεχνικές προδιαγραφές του Τμήματος ΙΙΙ του Παραρτήματος Β της διακήρυξης, όχι μόνο εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης (40 ώρες εργασίας εβδομαδιαίως) ΑΛΛΑ ΚΑΙ εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (λιγότερες από 40 ώρες εργασίας εβδομαδιαίως), καθώς τούτο προκύπτει αδιαμφισβήτητα από το Πρόγραμμα Κατανομής Καθαριότητας της διακήρυξης, στο οποίο αναγράφεται η απασχόληση ατόμων για την κάλυψη των συγκεκριμένων αναγκών των Παραρτημάτων (Π.Χ. ΟΛΩΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΩΣ i) ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΟ ... - >1 ΑΤΟΜΟ Χ 5 ΩΡΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ Χ 5 ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ = 25 ΩΡΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ, ii) ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ...- > 1 ΑΤΟΜΟ Χ 4 ΩΡΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ Χ 5 ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ = 20 ΩΡΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ. Εξάλλου οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία των ρητών απαιτήσεων της διακήρυξης και της νομοθεσίας, έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το νόμο και με την αρχή της τυπικότητας που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς και η οποία επιβάλλει τη στενή ερμηνεία των όρων της διακήρυξης (πρβλ. Ε.Α. Σ.Τ.Ε 1260/2008, 817/2008, 1229/2007 και 26/2007). Διότι κατά το πνεύμα τόσο της κοινοτικής όσο και της εθνικής

Αριθμός απόφασης: 735/2021

νομοθεσίας επιβάλλεται για λόγους ασφάλειας, διαφάνειας και ισότητας όλοι οι όροι της Διακήρυξης να ερμηνεύονται στενά και τυπικά, χωρίς περιθώρια διασταλτική ερμηνείας και ιδιαίτερα ερμηνείας που έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το γράμμα της Διακήρυξης. Άλλωστε η μη νόμιμη και συμπλήρωση των πινάκων της οικονομικής προσφοράς παραβιάζει την αρχή της τυπικότητας και τους επί ποινή αποκλεισμού όρους της διακήρυξης. Η δε Αναθέτουσα Αρχή δεσμεύεται πλήρως από τους όρους της Διακήρυξης, όπως επιτάσσουν οι αρχές της διαφάνειας και της ισότητας που διέπουν κάθε διαγωνισμό (Ε.Α. Σ.Τ.Ε. 378/2009) και για το λόγο αυτό οφείλει κατά δέσμια αρμοδιότητα να απορρίψει την προσφορά της παραπάνω εταιρείας. Εν προκειμένω, η εταιρεία «...» υπέβαλε την οικονομική της προσφορά, δηλώνοντας ρητά στους πίνακες οικονομικής προσφοράς ότι θα απασχολήσει άτομα πλήρους απασχόλησης και ως εκ τούτου δήλωσε και υπολόγισε εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές των εν λόγω ατόμων που αντιστοιχούν σε ποσοστό 26,48 % επί των πάσης φύσεως αποδοχών τους. Ωστόσο η υπό κρίση διακήρυξη απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να ακολουθήσουν το πρόγραμμα των τεχνικών προδιαγραφών του Παραρτήματος ΣΤ και του ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΙΙ του Παραρτήματος Β' της διακήρυξης, σύμφωνα με το οποίο θα πρέπει να απασχοληθούν ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕΡΙΚΗΣ απασχόλησης (ήτοι λιγότερες από 40 ώρες εργασίας εβδομαδιαίως). Το ποσοστό που αναλογεί στις εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές αυτών των εργαζομένων ανέρχεται σε ποσοστό 26.96 % επί των πάσης φύσεως αποδοχών τους και όχι στο ποσοστό του 26,48 % με βάση το οποίο έχει συνταχθεί η οικονομική προσφορά της εν λόγω εταιρείας. Επομένως η εταιρεία «...» ΥΠΟΛΟΓΙΣΕ ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ στην οικονομική της προσφορά (ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «003.στοιχεία άρθρου 68 teliko»), ασφαλιστικές εισφορές ποσοστού 26.48%. οι οποίες αντιστοιχούν σε εισφορές εργαζόμενων αμειβόμενων με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και όχι ποσοστού 26.96%. οι οποίες αντιστοιχούν σε εργαζόμενους αμειβόμενους με καθεστώς μερικούς απασχόλησης. όπως η ίδια άλλωστε δηλώνει στην οικονομική της προσφορά (βλ. ηλεκτρονικό έγγραφο με τίτλο «006. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ»), και ως εκ τούτου το δηλωθέν ποσό ασφαλιστικών εισφορών, να ΥΠΟΛΕΙΠΕΤΑΙ ΤΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΝΟΜΙΜΟΥ ΠΟΣΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ. παραβιάζοντας κατάφωρα τις επί ποινή αποκλεισμού ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Αριθμός απόφασης: 735/2021

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ, καθώς και τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Επειδή και κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας η προσφορά που παραβιάζει εργατική νομοθεσία, νόμιμα αποκλείεται από τον διαγωνισμό ως μη νόμιμη. Επίσης είναι απορριπτέα, ως προφανώς Ζημιογόνος, οικονομική προσφορά που υπολείπεται του ελάχιστου εργατικού και ασφαλιστικού κόστους του προσωπικού που θα απασχοληθεί με την παροχή των υπηρεσιών, όπως το κόστος αυτό προσδιορίζεται από την ισχύουσα εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, στις οποίες ρητώς παραπέμπει και η επίμαχη διακήρυξη (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 1255/2009, 1344/2008, 1090/2006). Επειδή κατά την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας οικονομικές προσφορές που δεν περιλαμβάνουν το απαιτούμενο από το νόμο νόμιμο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος έχουν ως αποτέλεσμα να είναι ζημιογόνες, αφού δεν καλύπτουν το ελάχιστο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος και γι' αυτό το λόγο νόμιμα αποκλείονται από διαγωνισμούς (ΕΑ ΣτΕ 297/2009). Επειδή έχει κριθεί και από το Συμβούλιο της Επικρατείας ότι η οικονομική προσφορά που δεν περιλαμβάνει τις νόμιμες εργατικές δαπάνες και τις νόμιμες κρατήσεις και ασφαλιστικές κρατήσεις, παραβιάζουσα ρητούς όρους της διακήρυξης και της νομοθεσίας, ενώ αν αφαιρεθούν οι εργατικές δαπάνες και οι ασφαλιστικές κρατήσεις αυτές από την προσφερόμενη τιμή το ποσό της προσφοράς υπολείπεται του κατώτερου νόμιμου εργατικού κόστους, θα πρέπει να απορριφθεί ως μη σύμφωνη και με τις διατάξεις της διακήρυξης, που επιβάλλουν την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και την καταβολή των νόμιμων αποδοχών στους εργαζομένους από τον ανάδοχο (βλ. ΕΑ ΣτΕ 840/2008). Επειδή μάλιστα και κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, που διέπει το σύνολο της διοικητικής δράσεως, κάθε διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και αν ελλείπει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα στους διαγωνιζόμενους να τηρούν κατά την διαμόρφωση της προσφοράς τους τις κείμενες διατάξεις. μεταξύ των οποίων προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης. Αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία - ελλείψει σχετικής ρήτρας στη διακήρυξη - οι διαγωνιζόμενοι θα μπορούσαν να διαμορφώνουν την

Αριθμός απόφασης: 735/2021

προσφορά τους και κάτω του ελαχίστου κατά νόμον εργατικού κόστους, ο δε έλεγχος του στοιχείου αυτού δεν θα γινόταν κατά την κατάθεση των προσφορών, αλλά μετά τη σύναψη της σχετικής συμβάσεως, δεν παραβιάζει μόνο την αρχή της νομιμότητάς της διοικητικής δράσεως, αλλά δημιουργεί και συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, προσκρούοντας για το λόγο αυτό και στις αρχές της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 58/2009, 1172/2008, 840/2008, 791/2008). Στην προκειμένη περίπτωση, όφειλε η αναθέτουσα αρχή κατά δέσμια αρμοδιότητα να αποκλείσει την οικονομική προσφορά της εταιρείας «...» λόγω παράβασης όρων που έχει θέσει η διακήρυξη επί ποινή απόρριψης προσφοράς, δεδομένου ότι η οικονομική της προσφορά και το εργατικό της κόστος είναι μη νόμιμα, καθώς το δηλωθέν στην οικονομική της προσφορά ποσό ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά για εργαζόμενους μειωμένης απασχόλησης που οφείλει να απασχολήσει στην εκτέλεση του έργου **ΥΠΟΛΕΙΠΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΕΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΙ** στο ποσοστό του 26,96 % επί των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών των εργαζομένων. Ως εκ τούτου όταν υποχρεωθεί να καταβάλει τις νόμιμες **ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ** των εν λόγω εργαζομένων **ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ** που πρέπει να απασχολήσει, ποσοστού 26,96 %, τότε το υπολειπόμενο ποσό της προσφοράς της δεν θα καλύπτει το εργατικό κόστος των εργαζομένων της, ως εκ τούτου παραβιάζει κατάφωρα την εργατική αλλά και ασφαλιστική νομοθεσία. Σημειωτέον δε ότι το ορθό ποσό των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τις δηλωθείσες αποδοχές που δήλωσε η ανωτέρω εταιρεία, ανέρχεται στο ποσό των 168.118.79 € (ήτοι 623.586,02 € δηλωθέν κόστος πάσης φύσεως αποδοχών Χ 26,96% ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών μερικούς απασχόλησης = 168.118,79 € συνολικό ελάχιστο νόμιμο κόστος ασφαλιστικών εισφορών μερικούς απασχόλησης) **ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΤΟ ΠΟΣΟ** των 165.125,58 € που **ΟΛΩΣ ΕΣΦΑΛΜΕΝΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ** και των ρητών **ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ**. δήλωσε η εταιρεία ως ποσό εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών. Ο ως άνω λανθασμένος και κάτω του ελάχιστου νομίμου υπολογισμός, έχει ως αποτέλεσμα τον λανθασμένο υπολογισμό του συνολικού εργατικού κόστους για το υπό ανάθεση έργο, το ποσό του οποίου υπολείπεται του ελάχιστου νομίμου κατά ποσό 2.993,21 €, επί ποινής απόρριψης της

Αριθμός απόφασης: 735/2021

προσφοράς της. Εφόσον δε απασχολήσει εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης, όπως ρητά δηλώνει και αναφέρει στον πίνακα της οικονομικής της προσφοράς, ΠΑΡΑΒΙΑΖΕΙ ΚΑΤΑΦΩΡΑ τις επί ποινή αποκλεισμού τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης που περιλαμβάνουν πρόγραμμα απασχόλησης για άτομα μερικής απασχόλησης. Επειδή κατά την πάγια νομολογία (ΔΕφΑθ Αριθμός Απόφασης: 189/2019 23 325/2015. ΔΕφΘεσ. 226/2014. ΔΕφΑθ. 289/2014. ΕΑ ΣτΕ 155/2013. 297/2009. 1255/2009) οικονομικές προσφορές που δεν περιλαμβάνουν το απαιτούμενο από το νόμο ελάχιστο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος, νόμιμα αποκλείονται από διαγωνισμούς. Συνεπώς, η οικονομική προφορά της εταιρείας «...» παραβιάζει την εργατική νομοθεσία, η τήρηση της οποίας, απαρέγκλιτα και επί ποινή αποκλεισμού, απαιτείται από τη διακήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού και γι' αυτό το λόγο μη νόμιμα και αβάσιμα έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της εταιρείας «...» με την προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, ως εκ τούτου θα πρέπει να ακυρωθεί η εν λόγω απόφασή της κατά το μέρος που ενέκρινε όλως μη νομίμως και αβασίμως την οικονομική προσφορά της εταιρείας «...».

4. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «...», ΔΕΝ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΙΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΤΩΝ ΥΠΟ ΑΝΑΘΕΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΤΑΛΕΙΠΕΤΑΙ ΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ. ΤΟ ΔΗΛΩΘΕΝ ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΥΛΟΓΟ ΚΑΙ ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΣΥΝΗΘΙΣΤΑ ΧΑΜΗΛΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΟΓΟΝΟΣ. Διότι το ποσό των 552.21 € μηνιαίως ως κόστος αναλωσίμων που δήλωσε η εταιρεία «...». δεν δύναται να καλύψει τις αντικειμενικές ανάγκες σε υλικά καθαρισμού και εργαλεία του εν λόγω έργου, με συνέπεια η οικονομική της προσφορά να καθίσταται παράνομη και ασυνήθιστα χαμηλή. Ως εκ τούτου, το δηλωθέν κόστος αναλωσίμων υλικών της προσφοράς της ανωτέρω εταιρείας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εύλογο και για το λόγο αυτό η οικονομική της προσφορά καθίσταται ζημιογόνος. Συνεπώς, η οικονομική προσφορά της εν λόγω εταιρείας, καθίσταται αντικειμενικά ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά και ζημιογόνος καθώς παραβιάζει τις απαιτήσεις του άρθρου 18 Ν. 4412/2016 και του άρθρου 68 Ν. 3863/2010, η τήρηση των οποίων έχει τεθεί επί ποινή απόρριψης προσφοράς. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο

Αριθμός απόφασης: 735/2021

68 Ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 παράγραφος 1, ορίζεται μεταξύ άλλων ότι: «...Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.». Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο Α.2.10 του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης (σελ. 52-53), ορίζεται επί λέξει το εξής: «Εκτός των προαναφερόμενων και βάση του Ν.3863/2010 άρθρο 68 « Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών, παράγραφος 1,2 και 4 (ΦΕΚ 115/Α/15-7-2010), οι συμμετέχουσες εταιρείες υποχρεούνται επί Ποινής Απόρριψης να αναφέρουν σε ξεχωριστό κεφάλαιο στην οικονομική προσφορά τους και τα κάτωθι κατά σύνολο και για κάθε προσφερόμενο παράρτημα ξεχωριστά: α) τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων..» ε) το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. ζ) Επίσης υποχρεούνται επί ποινή απόρριψης να αναφέρουν στην οικονομική προσφορά το εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων εφόσον υπάρχουν, του εργολαβικούς τους κέρδους και των προβλεπόμενων της παρούσης νομίμων υπέρ δημοσίου και τρίτων κρατήσεων...». Τέλος, σύμφωνα με τον όρο ΧΙ του με αριθμό πρωτοκόλλου ...εγγράφου παροχής διευκρινήσεων της υπηρεσίας σας, ορίζεται μεταξύ άλλων ότι:

« ΧΙ. Δεδομένου ότι, αφενός η οριζόντια ρήτρα του της παρ.3 του αρ. 6 της σύμβασης (Παράρτημα Γ') στην οποία αναφέρεται ότι « ... Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τοποθετεί τα χαρτιά υγείας, τις χειροπετσέτες και το κρεμοσάπουνο τους χώρους υγιεινής που του παρέχει το ... εφόσον δεν τα παρέχει ο ίδιος ο ανάδοχος....», καταλαμβάνει τις τεχνικές προδιαγραφές,

Αριθμός απόφασης: 735/2021

αφετέρου δεν υπάρχει αναφορά για συγκεκριμένες ποσότητες για κρεμοσάπουνο, χαρτί υγείας και χειροπετσέτες, συνεπώς είναι στην διακριτική ευχέρεια του αναδόχου να προσφέρει ή όχι τα υλικά που αφορούν το κρεμοσάπουνο, το χαρτί υγείας και τις χειροπετσέτες, ενώ είναι δεδομένο ότι σε αντίθετη περίπτωση θα τα προσφέρει το .....». Από την αδιάσπικτη γραμματική διατύπωση των ανωτέρω όρων της διακήρυξης και της νομοθεσίας που διέπει αυτήν, καθώς και από τους όρους της διακήρυξης, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες σε δημόσιο διαγωνισμό, και δη στον υπό κρίση διαγωνισμό για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας, οφείλουν να υπολογίζουν με την υποβολή της οικονομικής τους προσφοράς μεταξύ άλλων εύλογο κόστος αναλωσίμων. καθώς. ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η καλή εκτέλεση της σύμβασης και η εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει οι συμμετέχοντες με την οικονομική τους προσφορά να καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες σε αναλώσιμα, όπως ρητά απαιτούνται από τις απαραίτητες τεχνικές προδιαγραφές της Διακήρυξης. Τα ανωτέρω ποσά Αναλωσίμων Υλικών, θα πρέπει να καλύπτουν πλήρως τα μετρήσιμα μεγέθη για την κάλυψη των υπό ανάθεση υπηρεσιών. δεδομένου ότι σε αντίθετη περίπτωση. δηλαδή μη κάλυψης ελαχίστων αναγκών σε αναλώσιμα και εργαλεία - μηχανήματα. η οικονομική προσφορά καθίσταται όχι μόνο παράνομη. καθώς παραβιάζει το άρθρο 68 Ν. 3863/2010 και το άρθρο 18 Ν. 4412/2016 αλλά και προφανώς Ζημιογόνος και γι' αυτό το λόγο απορριπτέα. Ας σημειωθεί δε ότι στο υπόδειγμα - πίνακα οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης (Έντυπο 1 Οικ. Προσφοράς-σελ.50) και ειδικότερα στο κελί με αριθμό 8 του ως άνω πίνακα, στα οποία οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσδιορίσουν το κόστος αναλωσίμων υλικών, η Αναθέτουσα Αρχή συμπεριέλαβε στο κόστος των απαιτούμενων αναλωσίμων υλικών, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά. το κόστος προμήθειας σάκων απορριμμάτων, απορρυπαντικών, απολυμαντικών, καθαριστικών γαντιών κλπ. Επομένως οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν κατά την υποβολή της οικονομικής τους προσφοράς, να συνυπολογίσουν στο κόστος αναλωσίμων υλικών, το κόστος προμήθειας των απαιτούμενων υλικών για το υπό κρίση έργο με βάση τις ειδικότερες ανάγκες του, χωρίς να στηρίζονται στην ύπαρξη τυχόν αποθέματος στις αποθήκες τους, καθόσον το απόθεμα αυτό σε κάθε περίπτωση δεν είναι και δεν μπορεί

Αριθμός απόφασης: 735/2021

να θεωρηθεί ανεξάντλητο, όπως ορίζει και η ΕΑΑΔΗΣΥ με την υπ' αριθμ. 6/2016 οδηγία της. Τέλος οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς έχουν την δυνατότητα να αναλάβουν την προμήθεια της απαιτούμενης ποσότητας κρεμοσάπουνου, χαρτιού υγείας και χειροπετσετών, με δική τους ευθύνη και επιβάρυνση. Στην περίπτωση όμως αυτή θα πρέπει το ύψος του ποσού του δηλωθέντος στην οικονομική τους προσφορά κόστους αναλωσίμων, να διαμορφωθεί κατά τρόπο ώστε να καλύπτει μεταξύ άλλων και το κόστος προμήθειας των παραπάνω υλικών (κρεμοσάπouno, χαρτί υγείας, χειροπετσέτες)· σε συνάρτηση πάντοτε με τις ειδικότερες ανάγκες του υπό κρίση έργου. Εν προκειμένω, η εταιρεία «...», ΔΗΛΩΣΕ ΡΗΤΑ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΤΗΚΕ στην τεχνική της προσφορά ότι η ίδια θα προμηθεύσει την Αναθέτουσα Αρχή με το απαιτούμενο αριθμό ρολών υγείας, χειροπετσετών και κρεμοσάπουνου την Αναθέτουσα Αρχή (ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «33.ΕΝΔ ΚΑΤ ΥΛΙΚΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ»). Σημειωτέον δε ότι με βάση τις τρέχουσες ανάγκες της Αναθέτουσας Αρχής ως προς τον αριθμό ρολών υγείας, χειροπετσετών και κρεμοσάπουνου, σύμφωνα με την ισχύουσα σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, οι αναγκαίες ετήσιες ποσότητες για την πλήρη κάλυψη των αναγκών των Παραρτημάτων ανέρχεται κατά προσέγγιση σε 35.520 ρολά χαρτιού υγείας, 25.920 χειροπετσέτες και 3.360 λίτρα κρεμοσάπουνου. Άλλωστε με βάση τις ρητές απαιτήσεις και προδιαγραφές της διακήρυξης, απαιτείται η καθημερινή και σχολαστική καθαριότητα όλων των χώρων υγιεινής, καθώς και όλων των λοιπών χώρων για δέκα (10) επιμέρους παραρτήματα της Υπηρεσίας σας. Η καθημερινή και σχολαστική καθαριότητα των χώρων υγιεινής των παραπάνω παραρτημάτων, απαιτεί τον συχνό ανεφοδιασμό τους με τα απαιτούμενα υλικά ατομικής υγιεινής, ήτοι απαιτεί τον συχνό ανεφοδιασμό όλων των παραρτημάτων της υπηρεσίας σας με ρολά υγείας, χειροπετσέτες και κρεμοσάπouno. Από τη στιγμή λοιπόν που η προσφέρουσα εταιρεία δεσμεύτηκε να προσφέρει αναλώσιμα υλικά καθαρισμού όπως χαρτί υγείας, κρεμοσάπouno και χειροπετσέτες, αν και θα μπορούσε να επιλέξει, σύμφωνα με τη διευκρίνιση της Αναθέτουσας Αρχής, να μην παρέχει τα εν λόγω αναλώσιμα, είναι ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΗ να καλύψει τις ανάγκες της Αναθέτουσας Αρχής, οι οποίες με βάση την ισχύουσα σύμβαση καθαρισμού των Παραρτημάτων του ...ανέρχονται στις ανωτέρω ποσότητες. Πλην όμως το κόστος των 552,21 €

Αριθμός απόφασης: 735/2021

μηνιαίως που η εταιρεία «...» υπολογίζει και δηλώνει στην οικονομική της προσφορά ως κόστος αναλωσίμων υλικών ΔΕΝ ΕΠΑΡΚΕΙ για την ελάχιστη κάλυψη υλικών καθαρισμού του έργου σε χαρτί υγείας, κρεμοσάπουνο και χειροπετσέτες, πολλώ μάλλον για την κάλυψη των εξόδων προμήθειας των λοιπών υλικών, όπως σάκοι απορριμμάτων, απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια κλπ, που ρητά απαιτεί η διακήρυξη για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών καθαρισμού. Επομένως, για την προμήθεια όλων των παραπάνω υλικών, το ποσό των 555,21 € που η εταιρεία «...» δήλωσε είναι ιδιαίτερα χαμηλό και θέτει σε κίνδυνο την ομαλή και προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης. λαμβανομένων ιδιαίτερως υπόψη των μέσω τιμών που επικρατούν στην αγορά. Αν συνυπολογίσουμε δε και τα λοιπά κόστη προμήθειας και αγοράς των λοιπών αναλωσίμων υλικών που απαιτούνται από τη διακήρυξη (σάκοι απορριμμάτων, απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια κτλ), τότε προκύπτει αδιαμφισβήτητα το απαράδεκτο, μη εύλογο και ασυνήθιστα χαμηλό κόστος αναλωσίμων υλικών που η εταιρεία «...» προσέφερε, το οποίο θέτει σε σοβαρό κίνδυνο την ομαλή και προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης. Για το λόγο αυτό, η οικονομική προσφορά της εταιρείας «...», είναι παράνομη δεδομένου ότι δεν καλύπτει τις αντικειμενικές ανάγκες σε αναλώσιμα υλικά της διακήρυξης και ως εκ τούτου είναι αντικειμενικά ασυνήθιστα χαμηλή παραβιάζουσα τις απαιτήσεις του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 και του άρθρου 18 Ν. 4412/2016. Λαμβάνοντας δε υπόψη τα δηλωθέντα ποσά αναλωσίμων υλικών ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΑΡΚΟΥΝ για την κάλυψη των αναγκών του υπό ανάθεση έργου, ΔΕΝ ΚΑΤΑΛΕΙΠΕΤΑΙ κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως (ΕΑ ΣΤΕ 675/2002, 272/2008, 1257, 1262, 1297 και 1299/2009, 970/2010)», αλλά και επιπλέον είναι ζημιογόνος η οικονομική προσφορά της εταιρείας αυτής και γι' αυτό το λόγο παράνομη και απορριπτή. Εξάλλου, η οικονομική προσφορά της εταιρείας αυτής καθίσταται ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τις προσφορές των υπολοίπων συμμετεχόντων στο διαγωνισμό, όπως της εταιρείας μας και για το λόγο αυτό, σε κάθε περίπτωση, η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε να ζητήσει διευκρινίσεις για το ασυνήθιστα χαμηλό κόστος αναλωσίμων υλικών και διοικητικό κόστος των προσφορών τους κατ' άρθρο 88 του Ν. 4412/2016, πράγμα το οποίο παρέλειψε, αν και είχε υποχρέωση προς τούτο. Συνεπώς η υποβληθείσα οικονομική προσφορά της

Αριθμός απόφασης: 735/2021

εταιρείας «...» παραβιάζει ρητή και επί ποινή αποκλεισμού απαίτηση της διακήρυξης, είναι απαράδεκτη και περιλαμβάνει μη νόμιμο και ανεπαρκές διοικητικό κόστος για την κάλυψη του πραγματικού κόστους αναλωσίμων υλικών και γι' αυτό το λόγο πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που έκρινε αποδεκτές την παράνομη οικονομική προσφορά της εταιρείας «...».

5. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «...» ΔΕΝ ΑΝΑΛΥΕΙ ΕΠΑΡΚΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ - ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΤΙΜΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ· ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ, ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΕΞΟΔΩΝ. ΑΝ ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΡΗΤΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΤΑΦΩΡΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΤΥΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ: Διότι σύμφωνα με τον όρο Α.2.3, του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης (σελ.51), ορίζεται μεταξύ άλλων το εξής: «...Ο παραπάνω πίνακας συμπληρώνεται (χωρίς να τροποποιηθεί η μορφή του) από τους υποψήφιους αναδόχους, σύμφωνα με την κείμενη εργατική, ασφαλιστική και σχετική Νομοθεσία επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς προσκομίζοντας στο Φάκελο Οικονομικής Προσφοράς επικυρωμένα φωτοαντίγραφα της προαναφερόμενης Νομοθεσίας. Η τιμή ΓΙΑ ΚΑΘΕΝΑ από τα πεδία του παραπάνω πίνακα θα είναι μια και μοναδική και ΘΑ ΑΝΑΛΥΕΤΑΙ ΕΠΑΡΚΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΣΑΦΗΝΕΙΑ Ο ΤΡΟΠΟΣ-ΜΕΘΟΔΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ-ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ αυτής της τιμής...». Από την ανωτέρω ρητή απαίτηση της διακήρυξης προκύπτει αδιαμφισβήτητα ότι οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς οφείλουν, επί ποινή αποκλεισμού να προσδιορίσουν με απόλυτη σαφήνεια, την μέθοδο - τρόπο υπολογισμού, ΟΛΩΝ των περιεχομένων στον πίνακα της οικονομικής προσφοράς τιμών (βλ. «ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΑ - ΕΝΤΥΠΟ 1 ΟΙΚ. ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ»-σελ.50), συμπεριλαμβανομένων των τιμών που περιέχονται στα κελιά 8-11 αυτού. Επομένως, οι οικονομικοί φορείς ΟΦΕΙΛΟΥΝ στον ηλεκτρονικό υποφάκελο της οικονομικής τους προσφοράς, να αναλύσουν και να προσδιορίσουν επαρκώς και συγκεκριμένα, την μέθοδο - τρόπο υπολογισμού των τιμών που αποτελούν το κόστος αναλωσίμων υλικών (κελί 8 υποδείγματος οικονομικής προσφοράς), το κόστος εργαλείων μηχανημάτων (κελί 9

Αριθμός απόφασης: 735/2021

υποδείγματος οικονομικής προσφοράς), το κόστος διοικητικής υποστήριξης (κελί 10 υποδείγματος οικονομικής προσφοράς) και το κόστος λοιπών εξόδων για το υπό κρίση έργο (κελί 11 υποδείγματος οικονομικής προσφοράς), επί ποινής απόρριψης προσφοράς. Τυχόν δε οικονομική προσφορά που δεν περιλαμβάνει τα απαιτούμενα στοιχεία της διακήρυξης, ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ ΑΝΕΥ ΕΤΕΡΟΥ από την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία οφείλει κατά δέσμια αρμοδιότητα να εκδώσει την σχετική απόφασή της περί απόρριψης της σχετικής μη νόμιμης οικονομικής προσφοράς. Εξάλλου οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Συλλογή 1996, σ. I-2043). Άλλωστε, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχής της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους με εξαίρεση εκείνες για τις οποίες προκύπτει το αντίθετο, με συνέπεια, ελλείψει αντίθετης ρητής διάταξης, τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών, και πολλώ δε μάλλον όταν η τυχόν παραβίαση προβλέπεται ρητά επί ποινή αποκλεισμού, πολλώ, δε, μάλλον όταν υφίσταται ρητή πρόβλεψη ότι συγκεκριμένος όρος τίθεται επί ποινή αποκλεισμού. Εν προκειμένω η εταιρία «...», ΣΕ ΚΑΝΕΝΑ ΣΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΔΕΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΙ επακριβώς και με σαφήνεια, τον τρόπο - μέθοδο υπολογισμού των παραπάνω τιμών των κελιών 9-11 του υποδείγματος της οικονομικής προσφοράς, ήτοι ΠΑΡΑΛΕΙΠΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΗΡΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΦΩΡΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΡΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΡΑΒΑΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ να αναλύσει τον τρόπο και την μέθοδο υπολογισμού των τιμών που αφορούν στο εύλογο κόστος αναλωσίμων υλικών, στο κόστος εργαλείων και μηχανημάτων, στο διοικητικό κόστος, καθώς και στο κόστος των λοιπών εξόδων, με αποτέλεσμα το απαράδεκτο της οικονομικής της προσφοράς. (βλ. ad hoc ΑΕΠΠ 82...). Επομένως, μη νομίμως

Αριθμός απόφασης: 735/2021

η αναθέτουσα αρχή αποδέχθηκε την οικονομική προσφορά της εν λόγω εταιρείας, η οποία παραβιάζει απαράβατο όρο της διακήρυξης με αριθμό ..., καθώς και της νομοθεσίας που διέπει αυτής και ως εκ τούτου θα πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που έγινε αποδεκτή η μη νόμιμη οικονομική προσφορά της εταιρείας «...».

9. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με το υπ' αρ.πρωτ. οικ. ... έγγραφό της απέστειλε προς την ΑΕΠΠ τις απόψεις της επί της ανωτέρω προσφυγής, τις οποίες κοινοποίησε προς τους συμμετέχοντες μέσω ΕΣΗΔΗΣ στις 4-3-2021. Με τις απόψεις αυτές η αναθέτουσα αρχή προς απόρριψη της εξεταζόμενης προδικαστικής προσφυγής προέβαλε τα εξής: **«Α. Επί του πρώτου λόγου ακύρωσης .....**: 1. Στην 2/220 διακήρυξη στην παρ. 35 του αρ. 5 αναφέρεται ότι :*«...Τυχόν Πιστοποιητικά εκδιδόμενα από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία να βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του αναδόχου ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για πιστοποίηση καθώς επίσης και πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες Υπηρεσίες, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, που να βεβαιώνουν την καταλληλότητα των υλικών. Τα ως άνω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στον φάκελο της τεχνικής προσφοράς. Στην περίπτωση που υποβάλλεται προσφορά από προμηθευτή που δεν είναι ο ίδιος κατασκευαστής του τελικού προϊόντος, τα ως άνω δικαιολογητικά προσκομίζονται και για τον κατασκευαστή.»*. 2. Περαιτέρω στην παρ. Α.1. του Παραρτήματος Α' αναφέρεται ότι *«...οι προσφέροντες συμπεριλαμβάνουν, επί ποινή αποκλεισμού, υπό μορφή παραρτήματος, τις παρακάτω αναφερόμενες πληροφορίες, δηλώσεις ή πιστοποιητικά...»* και συνεχίζοντας στην υποπαράγραφο Α.1.1.1. του Παραρτήματος Α' αναφέρεται ότι *« . Τυχόν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ινστιτούτα δοκιμών, για την ποιότητα ή καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών, υπηρεσιών κλπ και η συμμόρφωσή τους με τεχνικά και ποιοτικά Standards. Οποσδήποτε θα καταθεθεί επί ποινή απόρριψης πιστοποιητικό ISO 9000 ή 9001 ή 9002 ή ισοδύναμο, που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους...»*. 3. Από την γραμματική σύνταξη τόσο της παραγράφου 35 του αρ. 5 όσο και της υποπαράγραφο Α. 1.1.1. του

Αριθμός απόφασης: 735/2021

Παραρτήματος Α' προκύπτει ότι με την φράση «τυχόν πιστοποιητικά» νοείται η κατάθεση πιστοποιητικών από την πλευρά του κάθε υποψηφίου αναδόχου, αν και εφόσον υπάρχουν. Αντίθετα με την προηγούμενη περίπτωση, η διακήρυξη στην ίδια παράγραφο, ζητά επί ποινή απόρριψης την κατάθεση ISO που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους και αφορά τον ίδιο τον υποψήφιο ανάδοχο. Ο όρος αυτός έχει τεθεί για να ορίσει ποιο είναι το απαραίτητο πιστοποιητικό που πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει για τους ίδιους τους υποψηφίους και όχι για τους προμηθευτές τους. Από την γραμματική σύνταξη της παραγράφου δεν προκύπτει ότι έχει τεθεί για να εξειδικεύσει, (σε σχέση με τα άλλα πιστοποιητικά), το πιστοποιητικό που απαιτείται να διαθέτουν οι ίδιοι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, όπως λανθασμένα υπολαμβάνεται η προσφεύγουσα, αλλά για να ορίσει ποιο είναι το απαραίτητο πιστοποιητικό, όπως ειπώθηκε για τους ίδιους τους υποψηφίους αναδόχους. Αν η διακήρυξη ήθελε να απαιτήσει την κατάθεση τέτοιων πιστοποιητικών είτε θα το ανέφερε ευθέως με φράσεις όπως «επί ποινής απόρριψης θα κατατεθούν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ινστιτούτα δοκιμών, για την ποιότητα ή καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών» είτε αναγράφοντας φράσεις όπως «θα πρέπει να κατατεθούν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ινστιτούτα δοκιμών, για την ποιότητα ή καταλληλότητα

προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών» χωρίς να αφήνει κανένα άλλο περιθώριο. 4. Μάλιστα στην συγκεκριμένη περίπτωση η εταιρεία ... για το επίμαχο είδος «Σακούλες πολυαιθυλενίου απορριμμάτων» αναφέρει ως προμηθευτές της δύο εταιρείες: την εταιρεία ... που είναι και η επίμαχη περίπτωση, αλλά και την εταιρεία ... για την οποία έχουν κατατεθεί πιστοποιητικά ISO. Οπότε, ακόμα και αν ήθελε υποτεθεί ότι θα έπρεπε επί ποινή απόρριψης να κατατεθεί πιστοποιητικό ISO για τα προσφερόμενα υλικά, αυτό υπάρχει για το επίμαχο είδος «Σακούλες πολυαιθυλενίου απορριμμάτων». 5. Συνεπώς ο πρώτο λόγος θα πρέπει να απορριφθεί αφού από τη διακήρυξη προκύπτει ότι τα επίμαχα πιστοποιητικά υποβάλλονται αν και εφόσον υπάρχουν, ενώ σε κάθε περίπτωση για το επίμαχο υλικό (σάκοι απορριμμάτων) έχει κατατεθεί πιστοποιητικό και άλλου προμηθευτή. **Β.** Επί του δεύτερου λόγου ακύρωσης .... 1. Από το σώμα του ίδιου του υπ' αριθμ.

Αριθμός απόφασης: 735/2021

...πιστοποιητικού ISO, της εταιρείας πιστοποίησης ..., προκύπτει ότι αυτό παραμένει σε ισχύει και μετά την ημερομηνία της 1η Ιουλίου 2020, εφόσον υπόκειται σε ικανοποιητικές επιθεωρήσεις, ενώ όπως φαίνεται από το συνημμένο έγγραφο της ... υπάρχει παράταση του επίμαχου πιστοποιητικού κατά έξι (6) μήνες από την ανωτέρω σχετική ημερομηνία καλύπτοντας την ημερομηνία κατάθεσης της προσφοράς στον διαγωνισμό που ήταν η 16η Οκτωβρίου 2020. 2. Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, από την γραμματική σύνταξη τόσο της παραγράφου 35 του αρ. 5 όσο και της υποπαράγραφο Α. 1.1.1. του Παραρτήματος Α' προκύπτει ότι με την φράση «τυχόν πιστοποιητικά» νοείται η κατάθεση πιστοποιητικών από την πλευρά του κάθε υποψηφίου αναδόχου, αν και εφόσον υπάρχουν. Αντίθετα με την προηγούμενη περίπτωση, η διακήρυξη στην ίδια παράγραφο, ζητά επί ποινή απόρριψης την κατάθεση ISO που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους και αφορά τον ίδιο τον υποψήφιο ανάδοχο. Ο όρος αυτός έχει τεθεί για να ορίσει ποιο είναι το απαραίτητο πιστοποιητικό που πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει για τους ίδιους τους υποψηφίους και όχι για τους προμηθευτές τους. Από την γραμματική σύνταξη της παραγράφου δεν προκύπτει ότι έχει τεθεί για να εξειδικεύσει, (σε σχέση με τα άλλα πιστοποιητικά), το πιστοποιητικό που απαιτείται να διαθέτουν οι ίδιοι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, όπως λανθασμένα υπολαμβάνεται η προσφεύγουσα, αλλά για να ορίσει ποιο είναι το απαραίτητο πιστοποιητικό, όπως ειπώθηκε για τους ίδιους τους υποψηφίους αναδόχους. Αν η διακήρυξη ήθελε να απαιτήσει την κατάθεση τέτοιων πιστοποιητικών είτε θα ανέφερε ευθέως με φράσεις όπως «επί ποινής απόρριψης θα κατατεθούν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ινστιτούτα δοκιμών, για την ποιότητα ή καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών» είτε αναγράφοντας φράσεις όπως «θα πρέπει να κατατεθούν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ινστιτούτα δοκιμών, για την ποιότητα ή καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών» χωρίς να αφήνει κανένα άλλο περιθώριο. Συνεπώς ακόμα και αν υποτεθεί ότι το πιστοποιητικό δεν έχει υπόσταση αυτό δεν συνεπάγεται κατά δέσμια αρμοδιότητα την απόρριψη της προσφοράς. Γ. Επί του τρίτου λόγου ακύρωσης.....1. Η διακήρυξη στην υποπαρ.Α.2.2. της παρ. Α.2 του Παραρτήματος Α' ορίζει ότι το έντυπο οικονομικής προσφοράς θα

Αριθμός απόφασης: 735/2021

συμπληρωθεί με το «. πλήθος εργαζομένων (περιλαμβανομένων των ατόμων ρεπό) που αντιστοιχεί στις απαιτούμενες εργατώρες και είναι κοστολογικά ισοδύναμο και εκφρασμένο σε άτομα πλήρους απασχόλησης...». 2. Από την ανωτέρω διατύπωση είναι σαφές ότι τα εργατικά κόστη, μεταξύ των οποίων και οι εισφορές, θα υπολογιστούν στην βάση της πλήρους απασχόλησης ώστε να είναι και απόλυτα συγκρίσιμα. Συνεπώς ορθά και νόμιμη εταιρεία ... δύναται να περιλαμβάνει στους υπολογισμούς της εισφορές για άτομα πλήρους απασχόλησης. 3. Αυτό με κανέναν τρόπο δεν έρχεται σε αντίθεση με τον πίνακα των ζητούμενων ωρών για τις υπηρεσίες καθαριότητας του ..., αφού η σύμβαση αφορά την παροχή υπηρεσιών και όχι την διάθεση προσωπικού κάτι που θα υπέκρυπτε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας με την αναθέτουσα αρχή. 4. Συνεπώς η σύμβαση περιγράφει απαιτούμενες βάρδιες και όχι σχέσεις εξαρτημένης εργασίας που θα πρέπει να συνάψει ο υποψήφιος ανάδοχος όπως εσφαλμένα υπολαμβάνεται η προσφεύγουσα. Οπότε και η εταιρεία ... ορθός δύναται να αναφέρει στην οικονομική της προσφορά ως πλήθος εργαζομένων άτομα πλήρους απασχόλησης τα οποία θα καλύψουν τις απαιτούμενες βάρδιες. 5. Εξάλλου όπως έχει κριθεί (ΑΕΠΠ 729/2019) βούληση του νομοθέτη είναι η αποφυγή δημιουργίας περιορισμών που εν προκειμένω, αφορούν είτε στην εργασιακή σχέση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχοληθεί στο έργο με τον προσφέροντα ή στη νομική μορφή της σχέσεως μεταξύ του δανείζοντα ικανότητα και του προσφέροντα «λήπτη», οπότε και η διακήρυξη δεν θα μπορούσε να θέσει τέτοιον περιορισμό, δηλαδή να απαιτεί συγκεκριμένες εργασιακές σχέσεις, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνεται η προσφεύγουσα, καθώς όπως ειπώθηκε η σύμβαση περιγράφει απαιτούμενες βάρδιες και όχι σχέσεις εξαρτημένης εργασίας που θα πρέπει να συνάψει ο υποψήφιος ανάδοχος. Είναι στην διακριτική ευχέρεια του κάθε υποψηφίου το πως θα καλύψει τις απαιτούμενες βάρδιες της ...διακήρυξης, τηρώντας την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, οπότε και νόμιμα η εταιρεία ... έχει υπολογίσει στην προσφορά της εισφορές για 8ωρη εργασία σύμφωνα με τον αριθμό των ατόμων πλήρους απασχόλησης που θα καλύψουν τις απαιτούμενες βάρδιες της διακήρυξης, αφού η διακήρυξη δεν αποκλείει (και δεν θα μπορούσε να αποκλείσει) την κάλυψη βαρδιών από το ίδιο άτομο π.χ. η κάλυψη δύο διαδοχικών βαρδιών διάρκειας 4 ωρών από το ίδιο άτομο 8ωρης απασχόλησης. Δ. Επί του τέταρτου λόγου ακύρωσης.....1.

Αριθμός απόφασης: 735/2021

Στην διακήρυξη δεν προσδιορίζονται ποσότητες για τα είδη ατομικής υγιεινής (χειροπετσέτες, κρεμοσάπουνο, χαρτιά υγείας), ενώ σύμφωνα με της παρ.3 του αρ. 6 της σύμβασης « ... τα χαρτιά υγείας, τις χειροπετσέτες και το κρεμοσάπουνο τους χώρους υγιεινής ... παρέχει το ... εφόσον δεν τα παρέχει ο ίδιος ο ανάδοχος..», οπότε τόσο η αποδοχή του υποψηφίου να παρέχει τα υλικά αυτά όσο και η παροχή των ποσοτήτων βρίσκονται στην διακριτική ευχέρεια του αναδόχου. 2. Η αμφισβήτηση εκ των προτέρων και άνευ ετέρου της οικονομικής προσφοράς του αναδόχου με την οποία δηλώνει ότι θα παρέχει χαρτιά υγείας, χειροπετσέτες και κρεμοσάπουνο, σύμφωνα με την διακριτική ευχέρεια που του παρέχεται από την διακήρυξη, τόσο στην ανάληψη της παροχής, όσο και στις προσφερόμενες ποσότητες, εφόσον στην διακήρυξη δεν προσδιορίζονται ποσότητες για τα είδη ατομικής υγιεινής (χειροπετσέτες, κρεμοσάπουνο, χαρτιά υγείας), θα σήμαινε ερμηνεία των όρων της διακήρυξης εις βάρος των υποψηφίων, και όχι με βάση τις αρχές της αναλογικότητας και του ελεύθερου ανταγωνισμού, με αποτέλεσμα να αποκλείονται τεχνητά οι υποψήφιοι, και έτσι να περιορίζεται ο ανταγωνισμός. 3. Περαιτέρω οι ποσότητες που αναφέρει η προσφεύγουσα δεν βασίζονται σε κάποια απαίτηση της διακήρυξης και συνεπώς είναι αυθαίρετα τιθέμενες από την ίδια, οπότε και δεν μπορεί να τους επικαλείται ως στοιχείο για να αποδείξει ότι το δηλωθέν κόστος αναλωσίμων υλικών, και συγκεκριμένα των ειδών ατομικής υγιεινής (χειροπετσέτες, κρεμοσάπουνο, χαρτιά υγείας), της προσφοράς της ... δεν είναι εύλογο. 4. Ακόμη ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι, επειδή τα δηλωθέντα ποσά αναλωσίμων υλικών δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του υπό ανάθεση έργου, δεν καταλείπεται κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως, πρέπει να απορριφθεί αφού τόσο η προσφεύγουσα όσο και η εταιρεία ..., δηλώνουν ως εργολαβικό κέρδος το ίδιο ακριβώς ποσό, ήτοι το ποσό των 100,00€ ανά μήνα (1.400,00€ για τους 14 μήνες της σύμβασης). 5. Συνεπώς η οικονομική προσφορά της ... για αναλώσιμα υλικά και συγκεκριμένα για τα είδη ατομικής υγιεινής (χειροπετσέτες, κρεμοσάπουνο, χαρτιά υγείας), δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μη εύλογο, καθόσον αυτό επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια του υποψηφίου, δεδομένου ότι δεν προσδιορίζονται συγκεκριμένες ποσότητες, καθώς και ότι ο όρος της παρ.3 του αρ. 6 του Παραρτήματος Γ' της διακήρυξης

Αριθμός απόφασης: 735/2021

ότι « ... τα χαρτιά υγείας, τις χειροπετσέτες και το κρεμοσάπουνο τους χώρους υγιεινής ... παρέχει το ... εφόσον δεν τα παρέχει ο ίδιος ο ανάδοχος....», σημαίνει ότι η διακριτική ευχέρεια του υποψηφίου περιλαμβάνει τόσο την παροχή τωνυλικών αυτών όσο και τις ποσότητες αυτών, ενώ η καταστρατήγηση αυτής της διακριτικής ευχέρειας ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή κατά την εκτέλεση της σύμβασης. **Ε. Επί του πέμπτου λόγου ακύρωσης.....1.** Στην διακήρυξη δεν προβλέπεται ειδικός τρόπος ανάλυσης για τις τιμές του διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων, κόστους εργαλείων-μηχανημάτων, και κόστους λοιπών εξόδων, πέραν των όσων αναφέρονται στο έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς. Σε αντιδιαστολή στην υποπαράγραφο Α.2.8. του παραρτήματος Α' η διακήρυξη απαιτεί συγκεκριμένη ανάλυση για τα εργατικά κόστη καθώς και ανάλυση των ωρών (πρωινές - απογευματινές, ώρες κυριακών-αργιών). Συνεπώς είναι στην διακριτική ευχέρεια των υποψηφίων ο περαιτέρω τρόπος ανάλυσης για τα πεδία των τιμών του διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων, κόστους εργαλείων-μηχανημάτων, και κόστους λοιπών εξόδων, αφού ήδη το έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης, που υποχρεωτικά συμπληρώνουν οι υποψήφιοι, για κάθε ένα από αυτά τα πεδία έχει εκ των προτέρων ανάλυση. Αν ήθελε υποτεθεί ότι η διακήρυξη απαιτούσε επιπρόσθετη ανάλυση, αυτή θα έπρεπε να είναι σαφής, όπως ακριβώς συμβαίνει με τα πεδία τιμών που αφορούν τα εργατικά κόστη σύμφωνα με την υποπαράγραφο Α.2.8. του παραρτήματος Α' της διακήρυξης. 2. Περαιτέρω από την απλή επισκόπηση της ανάλυσης που έχει υποβάλλει η ίδια η προσφεύγουσα δεν προκύπτει ότι επί της ουσίας υπάρχει κάποια ιδιαίτερη ανάλυση, από την οποία μπορεί να γίνει κάποια συγκεκριμένη εκτίμηση, που ούτως ή άλλως ιδιαίτερη ανάλυση για συγκεκριμένη εκτίμηση δεν ζητείται από την διακήρυξη, χωρίς να σημαίνει βέβαια ότι η αναθέτουσα αρχή δεν έχει την ευχέρεια να ζητήσει περαιτέρω ανάλυση αν πιστεύει ότι υπάρχει βασίμως λόγος, όπως π.χ. εξαιρετικά χαμηλή προσφορά. Ενδεικτικά η προσφεύγουσα για το κόστος αναλωσίμων υλικών και το κόστος εργαλείων και μηχανημάτων, ως ανάλυση έχει διαιρέσει το 14μηνιο ποσό που αναφέρει στον πίνακα για να το ανάγει σε ανά μήνα, αναφέροντας (ως ανάλυση) ότι αναφέρει και το έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης. Συνεπώς δεν μπορεί η προσφεύγουσα να παραπονεθεί ότι έχει κάνει κάποια ιδιαίτερη ανάλυση σε σύγκριση με τον προσωρινό μειοδότη ..., καθόσον αν ήθελε υποτεθεί ότι η

Αριθμός απόφασης: 735/2021

ανάλυση της ... δεν είναι επαρκής, τότε ούτε και η ανάλυση της προσφεύγουσας μπορεί να θεωρηθεί επαρκής. 3. Επιπρόσθετα, το ποσό που αναφέρει η προσφεύγουσα ως κόστος εργαλείων και μηχανημάτων (1.680,00€ συνολική δαπάνη) και ως κόστος διοικητικής υποστήριξης (3.080,00€ συνολική δαπάνη) είναι αρκετά μικρότερο από τα κόστη που αναφέρει ο προσωρινός μειοδότης ... (3.500,00€ και 7.924,00€ αντίστοιχα), και συνεπώς δεν υπάρχει βάσιμος λόγος για τον οποίο η αναθέτουσα αρχή να πιθανολογεί ότι η ανάλυση (της ...) δεν είναι επαρκής και ότι δεν καλύπτει τα πραγματικά κόστη, αφού αυτός είναι και ο σκοπός μιας οποιασδήποτε ανάλυσης, δηλαδή η κρίση για το αν το συγκεκριμένο ποσό είναι επαρκές να καλύψει τις πραγματικές ανάγκες της σύμβασης. 4. Ακόμη, για τη τιμή του πεδίου των λοιπών εξόδων προκύπτει, από το ίδιο το έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης, ότι αυτό συμπληρώνεται κατά την κρίση του κάθε υποψηφίου, και συνεπώς κατά ρητή δήλωση της διακήρυξη η ανάλυση είναι στην διακριτική ευχέρεια του αναδόχου. Έτσι ο προσωρινός μειοδότης ... αναφέρει ότι στα λοιπά έξοδα περιλαμβάνει τα έξοδα για την ένδυση, ενώ η προσφεύγουσα αναφέρει ότι περιλαμβάνει τα έξοδα υπέρ ΕΛΠΚ, που ο προσωρινός μειοδότης έχει αναφέρει στο πεδίο του κόστους διοικητικής υποστήριξης. 5. Συνεπώς ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας θα πρέπει να απορριφθεί αφού σύμφωνα με τα ανωτέρω: • στην διακήρυξη δεν προβλέπεται ειδικός τρόπος ανάλυσης για τις τιμές του διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων, κόστους εργαλείων-μηχανημάτων, και κόστους λοιπών εξόδων, πέραν των όσων αναφέρονται στο έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς • ούτε η ίδια η προσφεύγουσα έχει υποβάλλει κάποια ιδιαίτερη ανάλυση • δεν προκύπτει ότι συντρέχει λόγος για τον οποίο θα πρέπει να κριθεί ότι η ανάλυση του προσωρινού μειοδότη ..., όπως αυτή αποτυπώνεται στο έντυπο 1 της οικονομικής προσφοράς δεν είναι επαρκής. **ΣΤ. Δημόσιο συμφέρον.** Πέραν της προφανούς αβασιμότητας της, επικουρικώς η υπό κρίση προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Συγκεκριμένα ο διαγωνισμός αφορά την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας ... που συστήθηκε με το άρθρο 9 του ν.4109/2013, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ως αποτέλεσμα συγχώνευσης 8 πρώην ΝΠΔΔ που τώρα λειτουργούν ως Παραρτήματα του ..., διασπαρμένα μέσα στο νόμο .... Σε αυτές τις δομές περιθάλπονται περίπου 250 ενήλικοι ΑμεΑ με βαριές αναπηρίες (άνοιες,

Αριθμός απόφασης: 735/2021

εγκεφαλικά, οργανικά ψυχοσύνδρομα) εκ των οποίων πλείστοι εξ αυτών κατακεκλιμένοι. Επίσης περιθάλπονται και περίπου 230 παιδιά αρκετά από αυτά εγκαταλελειμμένα, και άλλα με αναπηρίες (νοητική υστέρηση, σύνδρομα, αυτισμό). Σε αυτή την δεδομένη χρονική στιγμή οι υπηρεσίες καθαριότητας παρέχονται με σύμβαση που πρόκειται να λήξει στις 31/3/2021. Το ... δεν διαθέτει δική του υπηρεσία καθαριότητας από μόνιμους υπαλλήλους, και οι υπηρεσίες καθαριότητας, ειδικά εν μέσω της εξέλιξης της πανδημίας της νόσου covid-19, είναι απολύτως κρίσιμες για την διαφύλαξη της ζωής των περιθαλπομένων, των φιλοξενούμενων και των παιδιών που προστατεύονται και φροντίζονται από το .....».

10. Επειδή, η εταιρία «...» με την από 5-3-2021 νομοτύπως και εμπροθέσμως κατόπιν της από 23-2-2021 κοινοποίησης της προσφυγής, παρέμβασή της, μετ' εννόμου συμφέροντος, αφού η εξεταζόμενη προδικαστική προσφυγή στρέφεται κατά της αποδοχής της προσφοράς της και της ανάδειξής της ως προσωρινής αναδόχου, επικαλείται προς απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής και διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης τα ακόλουθα: «**A. Επί του Πρώτου Λόγου της προδικαστικής προσφυγής (υπό Β.1. στο δικόγραφο της προσφυγής).** Νόμω και ουσία αβάσιμες οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που βάλλουν κατά της τεχνικής προσφοράς της εταιρείας μας, και συγκεκριμένα για την υποτιθέμενη μη προσκόμιση πιστοποιητικού ποιότητας για τους προσφερόμενους σάκους απορριμμάτων της προσφοράς μας. 7. - Ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι προσβαλλόμενη πράξη δήθεν έσφαλε και ότι τυγχάνει δήθεν ακυρωτέα, καθ' ό μέρος έκανε αποδεκτή την Τεχνική προσφορά, και ωσαύτως η συμμετοχή της εταιρείας μας, ενώ -πάντα κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας- θα έπρεπε να την απορρίψει. Ειδικότερα, η Προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η εταιρεία μας δήθεν παρέλειψε να υποβάλλει με την προσφορά της «πιστοποιητικό καταλληλότητας των προσφερόμενων από την προμηθεύτρια εταιρεία «...» υλικών, και ότι ωσαύτως τάχα παραβιάστηκε επί ποινή αποκλεισμού όρος της διακήρυξης. 8. - Συγκεκριμένα αναφέρει η προσφεύγουσα στην κρινόμενη προσφυγή της: «... η Εταιρεία ... δεν υπέβαλλε τα απαιτούμενα πιστοποιητικά καταλληλότητας, εκδιδόμενα από επίσημο φορέα πιστοποίησης για την προμηθεύτρια - κατασκευάστρια εταιρεία "... », από την οποία κατά τη ρητή δήλωση της, προμηθεύεται προσφερόμενα υλικά

Αριθμός απόφασης: 735/2021

που θα χρησιμοποιήσει... Ως εκ τούτου με την παράλειψη υποβολής πιστοποιητικών καταλληλότητας της προμηθεύτριας - κατασκευάστριας .... Προσφερόμενων υλικών στην τεχνική προσφορά, η εν λόγω εταιρεία παραβίασε επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της διακήρυξης και για το λόγο αυτό η Αναθέτουσα Αρχή όφειλε κατά δέσμια αρμοδιότητα να απορρίψει την τεχνική προσφορά της Εταιρείας .... Από τη γραμματική διατύπωση των [...] όρων της διακήρυξης, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν κατά ΡΗΤΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ να δηλώσουν κατά το στάδιο υποβολής του φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικής προσφοράς, εάν κατασκευάζουν οι ίδιοι το σύνολο των προσφερόμενων υλικών / εργαλείων / μηχανημάτων / υπηρεσιών, καθώς και τον τόπο εγκατάστασης της επιχειρηματικής μονάδας τους. Σε διαφορετική περίπτωση οφείλουν να δηλώσουν την επιχειρηματική μονάδα των κατασκευαστών των παραπάνω προϊόντων. Περαιτέρω, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς του, να προσκομίσουν στον φάκελο της τεχνικής τους προσφοράς, τόσο για τις υπηρεσίες που παρέχουν οι ίδιοι, όσο και για τα μηχανήματα - εργαλεία - υλικά που πρόκειται να προσφέρουν πιστοποιητικά για την απόδειξη της ποιότητας και καταλληλότητας αυτών. Σε περίπτωση δε που οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς δεν κατασκευάζουν οι ίδιοι τα υλικά/μηχανήματα / εργαλεία που πρόκειται να προσφέρουν ....., οφείλουν να προσκομίζουν, επί ποινή αποκλεισμού, στον ηλεκτρονικό υπο-φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» τα σχετικά πιστοποιητικά καταλληλότητας που κατέχουν οι κατασκευαστές - προμηθευτές των υλικών αυτών, από τα οποία θα αποδεικνύεται η συμμόρφωση των υλικών /μηχανημάτων / εργαλείων με τεχνικά και ποιοτικά Standards. Πλην όμως η Εταιρεία ..., ΔΕΝ ΠΡΟΣΚΟΜΙΖΕΙ, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς της, κανένα πιστοποιητικό από επίσημο φορέα πιστοποίησης, μέσω του οποίου να πιστοποιείται η καταλληλότητα - ποιότητα των προσφερόμενων υλικών, τα οποία κατασκευάζει - προμηθεύει η ως άνω εταιρεία «...», η οποία συμπεριλαμβάνεται στη λίστα προμηθευτών - κατασκευαστών που προμηθεύουν την προσωρινή ανάδοχο του έργου .....,κατά δήλωση της με διάφορα αναλώσιμα (και συγκεκριμένα με σάκους απορριμμάτων) κατά ΠΛΗΡΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΦΩΡΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ του υπ' αριθ. 5 στοιχ. 35 όρου της

Αριθμός απόφασης: 735/2021

διακήρυξης, σε συνδυασμό με τα υπό στοιχεία Α.1.1.1. όρο του παραρτήματος Α' της διακήρυξης.».

9.- Ωστόσο, οι παραπάνω αιτιάσεις της προσφεύγουσας τυγχάνουν απορριπτέες, για τους κάτωθι λόγους:

10. - Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλά και την απολύτως κρατούσα άποψη στην επιστήμη του διοικητικού δικαίου, η διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού συνιστά στο σύνολο της κανονιστική πράξη της αναθέτουσας αρχής, η οποία δεσμεύει τόσο την ίδια την αναθέτουσα αρχή όσο και τους διαγωνιζόμενους (ενδεικτικώς ΣτΕ 2992/1983, 4607/1986, 1127 και 4052/1990, 3306/1991, 1616 και 1619/2008), υπό την έννοια ότι οι προσφορές των διαγωνιζομένων πρέπει να τηρούν απολύτως τους υποχρεωτικούς και δεσμευτικούς όρους της διακήρυξης και να βρίσκονται σε συμφωνία με το κανονιστικό περιεχόμενο αυτών, όπερ συνεπάγεται ότι κάθε απόκλιση από τις υποχρεωτικές προβλέψεις της διακήρυξης συνιστά παράβαση του ενωσιακού δικαίου και κυρίως των αρχών της τυπικότητας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, οι οποίες διέπουν κάθε διαγωνιστική διαδικασία, με επακόλουθο το απαράδεκτο της υπόψη προσφοράς ή/ και την ακυρότητα των πράξεων της αναθέτουσας αρχής, που δεν συνάδουν στις παραπάνω επιταγές/ αρχές.

11. - Περαιτέρω, σύμφωνα με πάγια νομολογία, η διαδικασία των διαγωνισμών είναι αυστηρώς τυπική (αρχή της τυπικότητας), υπό την έννοια ότι οι προσφορές των διαγωνιζομένων πρέπει να τηρούν απολύτως τους υποχρεωτικούς και δεσμευτικούς όρους της διακήρυξης και να βρίσκονται σε συμφωνία με το κανονιστικό περιεχόμενο αυτών, όπερ συνεπάγεται ότι κάθε παράβαση των σχετικών όρων της διακήρυξης έχει σαν επακόλουθο το απαράδεκτο της υπόψη προσφοράς ή/ και την ακυρότητα των πράξεων της αναθέτουσας αρχής, που δεν συνάδουν στις παραπάνω επιταγές/ αρχές. Επέκεινα, σύμφωνα με την προαναφερόμενη αρχή της τυπικότητας, που διέπει τη συμπλήρωση των εντύπων και τον τρόπο συντάξεως, εν γένει, των προσφορών στο πλαίσιο της διαδικασίας διενεργείας δημοσίου διαγωνισμού και αποσκοπεί στην ύπαρξη διαφάνειας κατά τη διεξαγωγή αυτού, στην αποφυγή του κινδύνου αλλοιώσεως των προσφορών και στην ανάγκη ευχερούς συγκρίσεως αυτών μεταξύ τους (ΣτΕ 279/2008), η προσκόμιση στο φάκελο της προσφοράς εκάστου διαγωνιζόμενου των οριζόμενων στη διακήρυξη δικαιολογητικών απαιτείται να πραγματοποιείται με τον τρόπο που αυτή επακριβώς καθορίζει, μη επιδεχόμενης άλλης ερμηνείας.

Αριθμός απόφασης: 735/2021

Ενόψει τούτων, αλλά και των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας (ως ανωτέρω ορίζεται), της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων κατά το πνεύμα τόσο της κοινοτικής όσο και της εθνικής νομοθεσίας, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει τα αξιούμενα από τη διακήρυξη δικαιολογητικά και στοιχεία για την απόδειξη ιδιότητας κρίσιμης για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό (ΣτΕ 1329/2008). 12. - Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, και ενόψει της ανάγκης διασφάλισης των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, επιβάλλεται η αναθέτουσα αρχή να περιγράψει με τρόπο απολύτως σαφή και ακριβή στη διακήρυξη και στα λοιπά συμβατικά τεύχη που τη συνοδεύουν, τους όρους και τις πραγματικές συνθήκες, υπό τις οποίες θα κληθούν να υποβάλλουν προσφορά οι διαγωνιζόμενοι (ΔΕΚ C-31/87, Beentjes, C-87/94 Επιτροπή κατά Βελγίου, C-19/00 SIAC Construction, C-448/01, EVN AG, Wienstrom GmbH), δεσμευόμενη να αξιολογήσει τις προσφορές των διαγωνιζομένων, σύμφωνα με τους όρους και τις απαιτήσεις που έχει ορίσει και χωρίς να μπορεί εκ των υστέρων, να προβεί σε οποιαδήποτε συμπλήρωση ή τροποποίηση του περιεχομένου τους. Ειδικότερα δε έχει κριθεί ότι τυχόν ασάφειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, κατά την κρίση της Διοίκησης (λόγω της προβαλλόμενης απ' αυτήν ασάφειας), προσφορά τους (ΕΑΣΤΕ 423, 424, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, έκδ. θ , σελ. 776). 13. - Έτσι έχει κριθεί (ΑΕΠΠ 733/2018), ότι η διατύπωση της διακήρυξης, σύμφωνα με την οποία, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς θα πρέπει να υποβάλλουν με την προσφορά τους «τυχόν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς, για την ποιότητα η καταλληλότητα των προσφερόμενων μηχανημάτων εργαλείων, υλικών κτλ και η συμμόρφωση τους με τεχνικά και ποιοτικά πρότυπα (standards)», πάσχει ασάφειας και

Αριθμός απόφασης: 735/2021

αμφισημίας. Συνεπώς, όπως ομοίως γίνεται δεκτό, ένας τέτοιος όρος, ουδόλως συνεπάγεται υποχρέωση, πολλώ δε μάλλον σαφή και ρητή των διαγωνιζομένων να υποβάλλουν συγκεκριμένα πιστοποιητικά από επίσημους φορείς ή ινστιτούτα δοκιμών για την ποιότητα ή καταλληλότητα των προσφερόμενων μηχανημάτων εργαλείων, υλικών κτλ., παρά μόνον ότι επαφίεται στην ευχέρεια των διαγωνιζομένων να προσκομίσουν τυχόν τέτοια πιστοποιητικά. Ήτοι, έχει κριθεί ότι η αναφορά σε «τυχόν» πιστοποιητικά αφενός μεν δε γεννά υποχρέωση προσκόμισης αυτών αφετέρου δε δεν επαρκεί για τη συγκεκριμενοποίησή τους, με περαιτέρω συνέπεια η ασάφεια που ενέχεται κατά τον προσδιορισμό των στοιχείων που αξιολογούνται υπό το συγκεκριμένο κριτήριο να επιδρά και στον τρόπο αξιολόγησης αυτού, υπό την έννοια ότι δε δύναται να θεμελιωθεί βάσιμα ο αποκλεισμός της προσφοράς του διαγωνιζομένου ένεκα μη συμμόρφωσης σε μια ασαφή και σε κάθε περίπτωση μη υποχρεωτική απαίτηση. 14. - Εν προκειμένω στον όρο με αριθ. 5, στοιχείο 35 (βλ. σελ. 19) της διακήρυξης ορίζεται ότι: «35. Τυχόν Πιστοποιητικά εκδιδόμενα από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία να βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του αναδόχου ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για πιστοποίηση καθώς επίσης και πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες Υπηρεσίες, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, που να βεβαιώνουν την καταλληλότητα των υλικών. Τα ως άνω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στον φάκελο της τεχνικής προσφοράς. Στην περίπτωση που υποβάλλεται προσφορά από προμηθευτή που δεν είναι ο ίδιος κατασκευαστής του τελικού προϊόντος, τα ως άνω δικαιολογητικά προσκομίζονται και για τον κατασκευαστή.» 15. Συναφώς, στον όρο Α.1.1.1 του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης ορίζεται ότι: «Α.1.1.1. Τυχόν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ινστιτούτα δοκιμών, για την ποιότητα ή καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών, υπηρεσιών κλπ και η συμμόρφωση τους με τεχνικά και ποιοτικά Standards. Οποσδήποτε θα κατατεθεί επι ποινής απόρριψης πιστοποιητικό ISO 9000 ή 9001 ή 9002 ή ισοδύναμο, που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους.» 16. - Εξάλλου, στο σημείο Γ.ϊ της με αριθ. Πρωτ. υπ' αριθ. ...και υπ' αριθ. Πρωτ. ...Απόφασης του ΔΣ του ...,

Αριθμός απόφασης: 735/2021

αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Επί των τεχνικών προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη ότι: i Στην υποπαρ. Α.1.1 της παρ. Α.1 του Παραρτήματος Α' της ...διακήρυξης ζητείται για υλικά και εξοπλισμός η κατάθεση τυχόν πιστοποιητικών, ητοι αν αυτά υπάρχουν». 17. - Ενόψει των ανωτέρω, προκύπτει ότι η υποβολή των εν λόγω πιστοποιητικών, που αφορούν στην ποιότητα ή καταλληλότητα των προσφερόμενων από την Εταιρεία μας υλικών, και συγκεκριμένα των σάκων απορριμμάτων, τα οποία κατασκευάζει - προμηθεύει η ως άνω εταιρεία «...», δεν ήταν υποχρεωτική, ούτε είχε τεθεί επί ποινή αποκλεισμού από τη Διακήρυξη, αλλά αντίθετα ήταν προαιρετική για τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς. Εξάλλου, από τη διατύπωση των όρων της διακήρυξης, δεν προσδιορίζονται συγκεκριμένα πιστοποιητικά από επίσημους φορείς για την ποιότητα ή καταλληλότητα των εν θέματι προσφερόμενων υλικών, και συνεπώς επαφίεται στην ευχέρεια των διαγωνιζομένων να προσκομίσουν τυχόν τέτοια πιστοποιητικά. Περαιτέρω, η αναφορά της διακήρυξης σε «τυχόν» πιστοποιητικά αφενός μεν δεν γεννά υποχρέωση προσκόμισης αυτών αφετέρου δε δεν επαρκεί για τη συγκεκριμενοποίησή τους. Συνεπώς η ασάφεια που ενέχεται κατά τον προσδιορισμό των παραπάνω στοιχείων, δε δύναται να θεμελιώσει βάσιμα αποκλεισμό της προσφοράς της Εταιρείας μας, και δη ένεκα μη συμμόρφωσης σε μια ασαφή και σε κάθε περίπτωση μη υποχρεωτική απαίτηση. 18. - Άλλωστε, σε επίρρωση των ανωτέρω θα πρέπει να εισφερθεί και το εξής: Ο επίμαχος όρος Α.1.1.1., αναφέρεται από τη μια στα ως άνω πιστοποιητικά ποιότητας των υλικών, τα οποία, ως ήδη ελέχθη, είναι προαιρετικά, (οράτε εδάφιο α'), και από την άλλη στο πιστοποιητικό ISO 9000 ή 9001 ή 9002 ή ισοδύναμο, που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους (οράτε εδάφιο β'). Ειδικά δε σε ότι αφορά το δεύτερο ως άνω πιστοποιητικό ISO, το εδάφιο β' του ίδιου όρου ορίζει: «Οπωσδήποτε θα κατατεθεί επί ποινή απόρριψης πιστοποιητικό ISO 9000 ή 9001 ή 9002 ή ισοδύναμο, που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους». Είναι συνεπώς πρόδηλο ότι εάν η Αναθέτουσα Αρχή επιθυμούσε η υποβολή των εν λόγω πιστοποιητικών ποιότητας υλικών του εδαφίου α', να τεθεί επί ποινή αποκλεισμού, θα είχε εκφραστεί με τον ίδιο ή ανάλογο τρόπο με εκείνον που εκφράστηκε για το πιστοποιητικό ISO του εδαφίου β' του ίδιου όρου, και θα μεταχειριζόταν ανάλογη διατύπωση (λχ «Οπωσδήποτε», «επί

Αριθμός απόφασης: 735/2021

ποινή απόρριψης»), και όχι τη διατύπωση που μεταχειρίστηκε («Τυχόν», «εάν υπάρχουν» κοκ). 19. - Ακόμη, γίνεται δεκτό, τα μη αξιούμενα σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης έγγραφα που έχουν υποβληθεί εκ περισσού, δεν μπορούν να αξιολογηθούν από την αναθέτουσα αρχή και δη εις βάρος του καλόπιστου συμμετέχοντα, δεδομένου ότι, ως προελέχθη, δε συνάγεται από τη γραμματική διατύπωση της ως άνω απαίτησης ότι είναι υποχρεωτική η υποβολή λοιπών δικαιολογητικών ή στοιχείων και δη κατά το παρόν στάδιο του διαγωνισμού (ΔΕΦΑΘ 188/2018, ΔΕΦΘεσ/νίκης 166/2018). 20. - Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το αρχείο της προσφοράς μας τον τίτλο «27.ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΗΧ-ΕΞΟΠ-ΕΡΓ-ΑΝΑΛ» της προσφοράς μας, η Εταιρεία μας, προσέφερε τους επίμαχους σάκους απορριμμάτων, όχι μόνον της Εταιρείας «... », αλλά περαιτέρω και της Εταιρείας .... Συγχρόνως δε, για τα υλικά (σάκους απορριμμάτων) της τελευταίας αυτής Εταιρείας ..., η Εταιρεία μας έχει πράγματι υποβάλλει πιστοποιητικό ποιότητας ISO 9001, ώστε εν πάση περιπτώσει να πληρείται ο σχετικός όρος της διακήρυξης, ακόμη και στην αδόκητη περίπτωση που ήθελε κριθεί ότι είχε τεθεί επί ποινή αποκλεισμού. **Β.** Επί του Δεύτερου Λόγου της προδικαστικής προσφυγής (υπό Β.2. στο δικόγραφο της προσφυγής). Νόμω και ουσία αβάσιμες οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που βάλλουν κατά της τεχνικής προσφοράς της εταιρείας μας, και συγκεκριμένα για την προσκόμιση δήθεν μη ισχύοντος Πιστοποιητικού ISO της προμηθεύτριας μας Εταιρείας «...». 21. - Όμοια, με τα όσα ισχυρίζεται στον ανωτέρω 1ο Λόγο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει και την αιτίαση ότι η εταιρεία μας υπέβαλλε με την προσφορά της «πιστοποιητικό ISO 9001:2015 για την προμηθεύτρια εταιρεία «...», η ισχύς του οποίου δήθεν είχε λήξει από την 1.7.2020, ήτοι πριν την υποβολή της προσφοράς μας στο διαγωνισμό (16.10.2020), και ότι ως εκ τούτου, τάχα «ΔΕΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝΕΤΑΙ η ποιότητα καταλληλότητα των προσφερόμενων ...υλικών» (απολυμαντικών και καθαριστικών) της εν λόγω προμηθεύτριας Εταιρείας. 22.- Συγκεκριμένα αναφέρει η προσφεύγουσα στην κρινόμενη προσφυγή της: «... η Εταιρεία ... υπέβαλλε στο φάκελο της τεχνικής της προσφοράς πιστοποιητικό ISO 9001:2015 για την προμηθεύτρια - κατασκευάστρια εταιρεία «...», η ισχύς του οποίου όμως είχε λήξει από την 1.7.2020, ήτοι πριν την 16.10.2020 που υπεβλήθη στο διαγωνισμό, και ως εκ τούτου, ΔΕΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝΕΤΑΙ η

Αριθμός απόφασης: 735/2021

ποιότητα καταλληλότητα των προσφερόμενων υλικών της Εταιρείας «...». Επομένως με τη μη νόμιμη προσκόμιση ληγμένου πιστοποιητικού ISO 9001:2015 για την προμηθεύτρια - κατασκευάστρια εταιρεία «...» στην τεχνική της προσφορά δεν αποδεικνύεται η καταλληλότητα της ανωτέρω προμηθεύτριας . Από τη γραμματική διατύπωση των [...] όρων της διακήρυξης, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν κατά ΡΗΤΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ να δηλώσουν κατά το στάδιο υποβολής του φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικής προσφοράς, εάν κατασκευάζουν οι ίδιοι το σύνολο των προσφερόμενων υλικών / εργαλείων / μηχανημάτων / υπηρεσιών, καθώς και τον τόπο εγκατάστασης της επιχειρηματικής μονάδας τους. Σε διαφορετική περίπτωση οφείλουν να δηλώσουν την επιχειρηματική μονάδα των κατασκευαστών των παραπάνω προϊόντων. Περαιτέρω, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς του, να προσκομίσουν στον φάκελο της τεχνικής τους προσφοράς, τόσο για τις υπηρεσίες που παρέχουν οι ίδιοι, όσο και για τα μηχανήματα - εργαλεία - υλικά που πρόκειται να προσφέρουν πιστοποιητικά για την απόδειξη της ποιότητας και καταλληλότητας αυτών. Σε περίπτωση δε που οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς δεν κατασκευάζουν οι ίδιοι τα υλικά/μηχανήματα / εργαλεία που πρόκειται να προσφέρουν ...., οφείλουν να προσκομίζουν, επί ποινή αποκλεισμού, στον ηλεκτρονικό υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» τα σχετικά πιστοποιητικά καταλληλότητας που κατέχουν οι κατασκευαστές - προμηθευτές των υλικών αυτών, από τα οποία θα αποδεικνύεται η συμμόρφωση των υλικών / μηχανημάτων / εργαλείων με τεχνικά και ποιοτικά Standards. Στην προκειμένη περίπτωση, η Εταιρεία «...» υπέβαλλε στον ηλεκτρονικό φάκελο με τίτλο «32. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡ-ΑΠΟΛ», το ηλεκτρονικό έγγραφο «... ISO 9001 (1.7.2020)», το οποίο περιλαμβάνει πιστοποιητικό διαχείρισης συστήματος ποιότητας ISO 9001:2015 . Ωστόσο η ισχύς του ανωτέρω πιστοποιητικού ISO είχε ήδη λήξη από την 01.07.2020, ήτοι ΔΕΝ ήταν ΕΝ ΙΣΧΥ κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς της Εταιρείας ..., και ως εκ τούτου ΔΕΝ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ η ποιότητα καταλληλότητα των προσφερόμενων . υλικών της Εταιρείας «...», που η εταιρεία ... δηλώνει με την τεχνική της προσφορά ότι θα χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση του υπό ανάθεση έργου.».

23. - Πλην όμως, και οι παραπάνω αιτιάσεις της

Αριθμός απόφασης: 735/2021

προσφεύγουσας τυγχάνουν απορριπτέες, προεχόντως ως ουσία αβάσιμες καθόσον, όπως προκύπτει από αρχείο υπό τον τίτλο «32.ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡ-ΑΠΟΛ» της προσφοράς μας, εκτός από το πιστοποιητικό ποιότητας ISO 9001 που αφορά στην εταιρεία ... [ΣΥΝ 3], στο οποίο πράγματι αναφέρεται ως ημερομηνία λήξης η 01.07.2020, έχουμε συνυποβάλλει και το από 16.04.2020 email του φορέα έκδοσης - πιστοποίησης ..., εκδότη του ιδίου ως άνω πιστοποιητικού [ΣΥΝ 41, από το οποίο σαφώς προκύπτει ότι ο ίδιος Φορέας Πιστοποίησης έχει παρατείνει την ισχύ του ως άνω πιστοποιητικού κατά έξι (6) μήνες, ώστε ωσαύτως να καταλαμβάνει (η ισχύς) και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς μας. 24. - Περαιτέρω όπως και ανωτέρω αναφέρθηκε, στον όρο με αριθ. 5, στοιχείο 35 (βλ. σελ. 19) της διακήρυξης ορίζεται ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς υποβάλλουν «35. Τυχόν Πιστοποιητικά εκδιδόμενα από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία να βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του αναδόχου ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για πιστοποίηση καθώς επίσης και πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες Υπηρεσίες, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, που να βεβαιώνουν την καταλληλότητα των υλικών. Τα ως άνω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στον φάκελο της τεχνικής προσφοράς. Στην περίπτωση που υποβάλλεται προσφορά από προμηθευτή που δεν είναι ο ίδιος κατασκευαστής του τελικού προϊόντος, τα ως άνω δικαιολογητικά προσκομίζονται και για τον κατασκευαστή.» Συναφώς, στον όρο A.1.1.1 του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης ορίζεται ότι: «A.1.1.1. Τυχόν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ινστιτούτα δοκιμών, για την ποιότητα ή καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών, υπηρεσιών κλπ και η συμμόρφωση τους με τεχνικά και ποιοτικά Standards. Οποσδήποτε θα κατατεθεί επι ποινής απόρριψης πιστοποιητικό ISO 9000 ή 9001 ή 9002 ή ισοδύναμο, που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους.» Εξάλλου, στο σημείο Γ.ϊ. της με αριθ. Πρωτ. υπ' αριθ. ...και υπ' αριθ. Πρωτ. ...Απόφασης του ΔΣ του ..., αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Επί των τεχνικών προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη ότι: i Στην υποπαρ. A.1.1 της παρ. A.1 του Παραρτήματος Α' της ...διακήρυξης ζητείται για υλικά και εξοπλισμός η κατάθεση τυχόν

Αριθμός απόφασης: 735/2021

πιστοποιητικών, ήτοι αν αυτά υπάρχουν". 25. - Ενόψει των ανωτέρω, και λαμβάνοντας υπόψιν των όσων αναφέρονται στις παραγράφους 10-13 και 18 της παρούσας (οράτε ανωτέρω υπό II.A), και στις οποίες παραπέμπουμε προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων, προκύπτει ότι η υποβολή των εν λόγω κρίσιμων εν προκειμένω πιστοποιητικών, που αφορούν στην ποιότητα ή καταλληλότητα των προσφερόμενων από την Εταιρεία μας, υλικών, της προμηθεύτριας εταιρείας «...», δεν ήταν υποχρεωτική, ούτε είχε τεθεί επί ποινή αποκλεισμού από τη Διακήρυξη, αλλά αντίθετα ήταν προαιρετική για τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς. Εξάλλου, από τη διατύπωση της διακήρυξης, δεν προσδιορίζονται συγκεκριμένα πιστοποιητικά από επίσημους φορείς για την ποιότητα ή καταλληλότητα των προσφερόμενων μηχανημάτων εργαλείων, υλικών κτλ., και συνεπώς επαφίεται στην ευχέρεια των διαγωνιζομένων να προσκομίσουν τυχόν τέτοια πιστοποιητικά. Περαιτέρω, η αναφορά της διακήρυξης σε «τυχόν» πιστοποιητικά αφενός μεν δεν γεννά υποχρέωση προσκόμισης αυτών αφετέρου δε δεν επαρκεί για τη συγκεκριμενοποίησή τους. Συνεπώς η ασάφεια που ενέχεται κατά τον προσδιορισμό των στοιχείων που αξιολογούνται υπό το συγκεκριμένο κριτήριο να επιδρά και στον τρόπο αξιολόγησης αυτού, υπό την έννοια ότι δε δύναται να θεμελιωθεί βάσιμα ο αποκλεισμός της προσφοράς της Εταιρείας μας ένεκα μη συμμόρφωσης σε μια ασαφή και σε κάθε περίπτωση μη υποχρεωτική απαίτηση. 26. - Περαιτέρω, στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το αρχείο της προσφοράς μας τον τίτλο «27.ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΗΧ-ΕΞΟΠ-ΕΡΓ-ΑΝΑΛ» της προσφοράς μας, η Εταιρεία μας, προσέφερε πληθώρα απολυμαντικών και καθαριστικών προϊόντων, και δη περισσότερων κατασκευαστών προμηθευτών, και όχι μόνον της Εταιρείας «...», που καλύπτουν πλήρως τις προδιαγραφές της διακήρυξης και για τα οποία έχουν υποβληθεί τα αντίστοιχα πιστοποιητικά ποιότητας, ώστε εν πάση περιπτώσει να πληρείται ο σχετικός όρος της διακήρυξης, ακόμη και στην αδόκητη περίπτωση που ήθελε κριθεί ότι είχε τεθεί επί ποινή αποκλεισμού. Γ. Επί του Τρίτου Λόγου της προδικαστικής προσφυγής (υπό Β.3. στο δικόγραφο της προσφυγής). Νόμω και ουσία αβάσιμες οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που βάλλουν κατά της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας μας, και συγκεκριμένα για το δήθεν εσφαλμένο υπολογισμό ασφαλιστικών εισφορών του απασχολούμενου προσωπικού. 27. - Έτι περαιτέρω η Προσφεύγουσα

Αριθμός απόφασης: 735/2021

προβάλλει την αιτίαση ότι η διακήρυξη δήθεν απαιτεί την απασχόληση του προσωπικού του υποψήφιου αναδόχου υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης, και ότι ως εκ τούτου η Εταιρεία, η οποία, αντιθέτως, έχει υπολογίσει το εργατικό κόστος επί της βάση κοστολογικού ισοδύναμου εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, έχει υπολογίσει εσφαλμένα τις αναλογούσες εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές, γεγονός που, κατά την προσφεύγουσα, καθιστά την προσφορά μας απορριπτέα, ως υπολειπόμενη του ελάχιστου ασφαλιστικού κόστους 28. - Συγκεκριμένα αναφέρει η προσφεύγουσα στην κρινόμενη προσφυγή της: «.. όλως παρανόμως και αβασίμως η εταιρεία ... υπολόγισε με την οικονομική της προσφορά και δήλωσε το ύψος των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών όλων των εργαζομένων το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 26,48 % επί των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών τους, ήτοι αφορά σε εργαζομένους πλήρους απασχόλησης που υπάγονται στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών επαγγελματιών. Πλην όμως, η διακήρυξη του υπό κρίση διαγωνισμού και δη στο Τμήμα ΙΙ του Παραρτήματος Β και στο Παράρτημα Στ' αυτής περιλαμβάνεται το επί ποινή αποκλεισμού πρόγραμμα καθαριότητας για κάθε παράρτημα του ...από το οποίο προκύπτει ρητά η απαίτηση για απασχόληση ατόμων ΜΕΡΙΚΗΣ απασχόλησης για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών των παραρτημάτων (Π.χ. ι) ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΟ ... -> 1 ΑΤΟΜΟ Χ 5 ΩΡΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ Χ 5 ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ = 25 ΩΡΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ, ιι) ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ...-> 1 ΑΤΟΜΟ Χ 4 ΩΡΕΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ Χ 5 ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ = 20 ΩΡΕΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ ΚΛΠ), και ως εκ τούτου οι εργοδοτικές εισφορές που αντιστοιχούν στα άτομα που θα απασχοληθούν ανέρχονται σε ποσοστό 26,96 %. Στην προκειμένη περίπτωση, όφειλε η αναθέτουσα αρχή κατά δέσμια αρμοδιότητα να αποκλείσει την οικονομική προσφορά της εταιρείας ..., λόγω παράβασης όρων που έχει θέσει η διακήρυξη επί ποινή απόρριψης της προσφοράς, δεδομένου ότι η οικονομική προσφορά και το εργατικό της κόστος είναι μη νόμιμα, καθώς το δηλωθέν στην οικονομική προσφορά ποσό ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά για εργαζομένους μειωμένης απασχόλησης που οφείλει να απασχολήσει στη εκτέλεση του έργου ΥΠΟΛΕΙΠΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΕΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΙ στο ποσοστό του 26.96 % ....». 29.- Πλην όμως, οι παραπάνω αιτιάσεις της προσφεύγουσας τυγχάνουν απορριπτέες, για τους κάτωθι ειδικότερους λόγους: 30.1. -Σύμφωνα

Αριθμός απόφασης: 735/2021

με το άρθρο 2 του Ν.3846/2010: « Κατά την κατάρτιση της σύμβασης εργασίας ή κατά τη διάρκειά της ο εργοδότης και ο μισθωτός μπορούν με έγγραφη ατομική σύμβαση να συμφωνήσουν, ημερήσια ή εβδομαδιαία ή δεκαπενθήμερη ή μηνιαία εργασία, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, η οποία θα είναι μικρότερης διάρκειας από την κανονική (μερική απασχόληση)», η συμφωνία μερικής απασχόλησης μεταξύ εργοδότη και μισθωτού μπορεί να συναφθεί κατά την πρόσληψη του ή κατά τη διάρκεια της σχέσεως εργασίας, οπότε έχουμε μετατροπή της ισχύουσας συμβάσεως πλήρους απασχολήσεως σε σύμβαση μερικής απασχολήσεως. Σε κάθε περίπτωση η συμφωνία περί μερικής απασχολήσεως πρέπει να γίνει εγγράφως και με ατομική σύμβαση. Η συμφωνία για μερική απασχόληση μπορεί να είναι για ορισμένη ή αόριστη διάρκεια και αφορά εργασία μικρότερη της κανονικής ημερήσιας ή εβδομαδιαίας βάσεως». 30.2. - Εν όψει της παραπάνω διατάξεως, γίνεται δεκτό ότι η μερική απασχόληση μπορεί να εμφανίζεται με περισσότερες μορφές όπως: α) Καθημερινή απασχόληση, πέντε (5) ή έξι (6) ημέρες την εβδομάδα, με μειωμένο ωράριο. (παρ.2 του άρθ.2 του Ν.3846/2010) β) Διαλείπουσα απασχόληση, δηλαδή, για λιγότερες από πέντε (5) ή έξι (6) ημέρες την εβδομάδα κατά μειωμένο ωράριο. (παρ.2 του άρθ.2 του Ν.3846/2010) γ) Διαλείπουσα απασχόληση, όπως στην προηγούμενη περίπτωση, αλλά κατά πλήρες ημερήσιο ωράριο. Η περίπτωση αυτή καλείται εκ περιτροπής εργασία. (παρ.3 του άρθ.2 του Ν.3846/2010) δ) Καθημερινή απασχόληση, πέντε (5) ή έξι (6) ημέρες την εβδομάδα, κάποιες μέρες με μειωμένο ωράριο και τις υπόλοιπες με πλήρες. (συνδυασμός των παρ. 2 και 3 του άρθ.2 του Ν.3846/2010). 31.- Περαιτέρω, όπως έχει κριθεί, τυχόν ασάφειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, κατά την κρίση της Διοίκησης (λόγω της προβαλλόμενης απ' αυτήν ασάφειας), προσφορά τους (ΕΑΣΤΕ 423, 424, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος,

Αριθμός απόφασης: 735/2021

Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, έκδ. θ , σελ. 776). 32. - Τέλος, σύμφωνα με την Εργατική Νομοθεσία, ο τόπος εργασίας συνήθως καθορίζεται είτε με συμφωνία του εργοδότη και του μισθωτού (όρος της ατομικής σύμβασης εργασίας), είτε με κανόνες δικαίου διαφόρου επιπέδου, όπως νόμος, ΣΣΕ ή διαιτητική απόφαση, εσωτερικός κανονισμός εργασίας, είτε από τη φύση της παρεχόμενης εργασίας από την οποία μπορεί να προκύπτει ότι ο τόπος παροχής εργασίας του εργαζόμενου είναι μία ή περισσότερες εκμεταλλεύσεις του εργοδότη, ή περισσότερες εδαφικές περιοχές, σε περίπτωση που ο εργαζόμενος έχει προσληφθεί για να παρέχει την εργασία του σε περισσότερους του ενός τόπους (υπηρεσίες φύλαξης, υπηρεσίες καθαριότητας, περιοδεύων πωλητής κ.λ.π) (Πολ. Πρωτ. Αθηνών 12488/73, Μ.Π. Θεσ/νίκης 23177/95). 33. - Εν προκειμένω, στον όρο Α.2.2 του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης (σελ. 49-51) ορίζεται ότι " Α.2.2. Η οικονομική προσφορά θα περιέχει τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 68 του Ν. 3863 / 2010, (ΦΕΚ Α' 115 / 15-7-2010), επί ποινή απόρριψης σε χωριστό σφραγισμένο φάκελο, μέσα στον κύριο φάκελο και επίσης θα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία (έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς): ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΑ (ΕΝΤΥΠΟ 1 ΟΙΚ.ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ)

Αριθμός απόφασης: 735/2021

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ (*1)	ΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑ ΑΤΟΜΟ	ΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ (ΜΗΝΙΑΙΑ X 14 ΜΗΝΕΣ)
1.	Μικτές αποδοχές προσωπικού (καθαριστές-στρίες και επόπτες) με πλήρη απασχόληση				
2.	Εισφορές ΙΚΑ εργοδότη				
3.	Κόστος επιδόματος αδείας (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη)				
4.	Κόστος δώρων Χριστουγέννων (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη)				
5.	Κόστος δώρων Πάσχα (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη)				
6.	Επιπλέον κόστος Κυριακών-Αργιών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) δωρης απασχόλησης				
7.	Κόστος αντικαταστατών εργαζομένων σε κανονική άδεια				
8.	Κόστος αναλωσίμων υλικών (σάκoi απορριμμάτων, απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια κλπ)				
9.	Κόστος εργαλείων και μηχανημάτων καθαρισμού (αποσβέσεις, βλάβες, συντήρηση)				
10.	Κόστος διοικητικής υποστήριξης, εγγυητικών επιστολών, ασφάλειας & υγιεινής (ΜΑΠ), λοιπά έξοδα				
11.	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ (Να αναφερθούν αναλυτικά και να τεκμηριωθούν κατά την κρίση κάθε υποψηφίου αναδόχου)				
				ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΚΕΡΔΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ (ΜΗΝΙΑΙΟ X 14 ΜΗΝΕΣ)
12.	Εργολαβικό κέρδος				
				ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΗΝΙΑΙΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ

* Σημείωση 1 : Ως Αριθμός Ατόμων προσδιορίζεται το Πλήθος Εργαζομένων (περιλαμβανομένων των ατόμων ρεπό) που αντιστοιχεί στις απαιτούμενες εργατοώρες και είναι κοστολογικά ισοδύναμο και εκφρασμένο σε άτομα πλήρους απασχόλησης. Εξάλλου, στο σημείο Δ.ϊ. της με αριθ. Πρωτ. υπ' αριθ. ...και υπ' αριθ. Πρωτ. ...Απόφασης του ΔΣ του ..., αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Το γεγονός ότι η διακήρυξης στην υποπαρ. Α.2.2. της παρ. Α.2 του Παραρτήματος Α' ορίζει ότι το έντυπο οικονομικής προσφοράς θα συμπληρωθεί με το πλήθος εργαζομένων (περιλαμβανομένων των ατόμων ρεπό) που αντιστοιχεί στις απαιτούμενες εργατοώρες και είναι κοστολογικά ισοδύναμο και εκφρασμένο σε άτομα λήρους απασχόλησης». Εν όψει των ανωτέρω αναφερόμενων, και ιδιαίτερα εν όψει της διατύπωσης της Σημείωσης με αριθ. 1, που έχει τεθεί παρά πόδα του ανωτέρω ΠΙΝΑΚΑ του όρου Α.2.2 του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης (σελ. 49-51), ως και της διατύπωσης του σημείου Δ.ϊ. της αμέσως ανωτέρω Απόφασης του ΔΣ της Αναθέτουσας, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες, στην εν θέματι διαγωνιστική διαδικασία,

Αριθμός απόφασης: 735/2021

οικονομικοί φορείς όφειλαν να υπολογίσουν το ύψος των αποδοχών του απασχολούμενου προσωπικού, ως και τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές επί τη βάση εργαζομένων πλήρους απασχόλησης. Με άλλα λόγια, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, για την εξαγωγή του εργασιακού και ασφαλιστικού κόστους, όφειλαν να λάβουν υπόψη το «κοστολογικό ισοδύναμο εργαζομένων πλήρους απασχόλησης», το οποίο αποτελεί μονάδα αναγωγής του χρόνου απασχόλησης, επί του οποίου ενσωματώνονται επιμέρους πηγές κόστους και αντιστοιχεί, πολλαπλασιαζόμενη με το μηνιαίο κόστος θέσης εργασίας και τον αριθμό των μηνών της διάρκειας της σύμβασης (εν προκειμένω 14 μήνες), στο τι κοστίζει για το χρονικό διάστημα διάρκεια της σύμβασης στον ανάδοχο, μισθοδοτικά και ασφαλιστικά, κάθε θέση εργασίας πλήρους απασχόλησης, για απασχόληση καθ' ημέρα Κυριακή και αργία (οράτε Σκ.9 ΑΕΠΠ 186/2019). Επομένως, η Εταιρεία μας ορθά η εταιρεία υπολόγισε στην οικονομική προσφορά της τις εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές σε ποσοστό 24,68%, που αντιστοιχεί σε άτομα πλήρους απασχόλησης, παρά τα όσα περί του αντιθέτου διατείνεται η προσφεύγουσα.

36. - Έτι περαιτέρω, από κανέναν όρο της διακήρυξης προκύπτει ότι για την παραδεκτή συμμετοχή των υποψηφίων οικονομικών φορέων απαιτείται η απασχόληση εργαζομένων υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης. Ούτε βέβαια η διατύπωση των επικαλούμενων από την προσφεύγουσα όρων του Τμήματος II του Παραρτήματος Β και του Παραρτήματος ΣΤ', σύμφωνα με τους οποίους οι υπό ανάθεση υπηρεσίες καθαριότητας ορισμένων εγκαταστάσεων της αναθέτουσας αρχής, θα εκτελούνται για χρονικό διάστημα μικρότερο των οκτώ (8) ωρών ημερησίως, έχουν το νόημα ότι το εκεί απασχολούμενο προσωπικό θα πρέπει οπωσδήποτε να απασχολείται με καθεστώς μερικής απασχόλησης, δηλαδή να έχει συμφωνήσει με τον εργοδότη του, και υποψήφιο ανάδοχο, καθημερινή απασχόληση, πέντε (5) ή έξι (6) ημέρες την εβδομάδα, πλην όμως με μειωμένο ωράριο. (παρ.2 του άρθ.2 του Ν.3846/2010 - βλ. ανωτέρω υπό 30.2.). Τούτο καθόσον, τέτοιο ποιοτικό χαρακτηριστικό, δηλαδή η συνομολόγηση συμβάσεων εργασίας μεταξύ των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων και του προσωπικού τους, με συμβατικό ωράριο υπολειπόμενο του δώρου, δεν δύναται να προκύψει ούτε εμμέσως από το περιεχόμενο της Διακήρυξης. Τουναντίον, είναι πρόδηλο ότι το νόημα των ανωτέρω όρων, τους οποίους επικαλείται η προσφεύγουσα, συνίσταται στο ότι οι προσφερόμενες

Αριθμός απόφασης: 735/2021

υπηρεσίες καθαριότητας, ειδικώς για τις εν λόγω εγκαταστάσεις της Αναθέτουσας Αρχής, θα περιορίζονται σε ώρες, που θα υπολείπονται των οκτώ, αδιάφορα από το εάν το απασχολούμενο προσωπικό στις ίδιες εγκαταστάσεις θα απασχολείται με καθεστώς μερικής ή πλήρους απασχόλησης. Διότι, το προαπαιτούμενο αυτό, δηλαδή η παροχή υπηρεσιών προς την αναθέτουσα αρχή για χρονικό διάστημα μικρότερο των 8 ωρών ημερησίων, και δη σε ορισμένες μόνον εγκαταστάσεις, μπορεί να επιτευχθεί τόσο με την απασχόληση προσωπικού με το οποίο έχει συμφωνηθεί μερική απασχόληση (οπότε και διάρκεια παροχής των υπηρεσιών προς τον φορέα θα ταυτίζεται με το συμβατικό ωράριο του απασχολούμενου προσωπικού), όσο και με την απασχόληση προσωπικού πλήρους απασχόλησης (οπότε το συμβατικό ωράριο του προσωπικού θα υπερκαλύπτει την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας προς το φορέα). Εξάλλου, από καμία διάταξη της διακήρυξης προκύπτει ότι η τελευταία απαιτεί το προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο, να έχει υποχρεωτικά έναν τόπο παροχής της εργασίας (δηλαδή επί μέρους εγκατάσταση της αναθέτουσας αρχής), στον οποίο θα πρέπει να απασχολείται μέχρι το πέρας του ωραρίου του, πολύ περισσότερο προκειμένου περί εργαζομένων, που, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση, έχουν προσληφθεί για να απασχοληθούν με την ειδικότητα του καθαριστή/-ας, δηλαδή με καθήκοντα, η φύση των οποίων επιτρέπουν την απασχόληση σε περισσότερους του ενός τόπους (Πολ. Πρωτ. Αθηνών 12488/73, Μ.Π. Θεσ/νίκης 23177/95). Με άλλα λόγια, είναι απολύτως δυνατόν, ως και αναμενόμενο, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης που θα απασχοληθούν στο έργο, μετά η ολοκλήρωση της παροχής των υπηρεσιών σε μία συγκεκριμένη εγκατάσταση της αναθέτουσας αρχής, και δη για χρονικό διάστημα που υπολείπεται των 8 ωρών, να συνεχίσουν την παροχή της εργασίας τους σε άλλο τόπο, όπως λχ στις εγκαταστάσεις άλλης αναθέτουσας αρχής ή ακόμη - ακόμη σε άλλη εγκατάσταση της ίδιας της Αναθέτουσας της προκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας. Εξάλλου, αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία οι απασχολούμενοι στις ανωτέρω επί μέρους εγκαταστάσεις της αναθέτουσας αρχής, θα πρέπει υποχρεωτικώς να συνδέονται με τους συμμετέχοντες οικονομικούς εργασίας, με σύμβαση εργασίας, όπου έχει προβλεφθεί η παροχή εργασίας υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης, θα συνιστούσε απαίτηση που θα υπερέβαινε προδήλως τις πραγματικές ανάγκες

Αριθμός απόφασης: 735/2021

της υπό ανάθεση σύμβασης, υπό την έννοια ότι θα έβαινε πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτό (Βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 13). Οι αρχές, εξάλλου, της σχετικότητας, αναλογικότητας και αντικειμενικής σύνδεσης των τεχνικών προδιαγραφών με το αντικείμενο και τον σκοπό της σύμβασης πρέπει πάντοτε να ερμηνεύονται και υπό το πρίσμα της προστασίας του αποτελεσματικού, βιώσιμου και ουσιώδη ανταγωνισμού. 37.- Άλλωστε, ακόμη και αν ήθελε γίνει δεκτό ότι από τη διατύπωση της διακήρυξης, δεν προκύπτει με σαφήνεια και χωρίς αμφισημία το εάν οι υποψήφιοι ανάδοχοι οφείλουν να απασχολούν στο έργο εργαζομένους αποκλειστικά μερικής απασχόλησης ή αντίθετα εάν δύνανται να απασχολούν εργαζομένους τόσο μερικής όσο και πλήρους απασχόλησης, αφού από τη μία η διακήρυξη ορίζει ότι υπηρεσίες καθαριότητας ορισμένων εγκαταστάσεων της αναθέτουσας αρχής θα εκτελούνται για χρονικό διάστημα μικρότερο των οκτώ (8) ωρών ημερησίως, και από την άλλη απαιτεί τον υπολογισμό του εργατικού κόστους επί τη βάση του κοστολογικού ισοδύναμου εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, η ανακύπτουσα ανωτέρω ασάφεια δεν θα δύναται να θεμελιώσει βάσιμα τον αποκλεισμό της προσφοράς της Εταιρείας μας ένεκα μη συμμόρφωσης σε μια ασαφή απαίτηση. Δ. Επί του Τέταρτου Λόγου της προδικαστικής προσφυγής (υπό Β.4. στο δικόγραφο της προσφυγής). Νόμω και ουσία αβάσιμες οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που βάλλουν κατά της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας μας, συγκεκριμένα για το δήθεν μη εύλογο του κόστους αναλωσίμων. 37. - Ακόμη, η Προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι το δηλωθέν από την εταιρεία μας κόστος αναλωσίμων, είναι δήθεν μη εύλογο, και ότι τάχα η οικονομική μας προσφορά καθίσταται εξ αυτού του λόγου ασυνήθιστα χαμηλή. 38. - Συγκεκριμένα αναφέρει η προσφεύγουσα στην κρινόμενη προσφυγή της: «... Το ποσό των 552,21 € μηνιαίως ως κόστος αναλωσίμων που δήλωσε η Εταιρεία ... δεν δύναται να καλύψει τις αντικειμενικές ανάγκες σε υλικά καθαρισμού και εργαλεία του εν λόγω έργου, με συνέπεια η οικονομική της προσφορά να καθίσταται παράνομα και ασυνήθιστα χαμηλή. Τέλος, οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν την προμήθεια της απαιτούμενης ποσότητας κρεμοσάπουνου, χαρτιού υγείας και χειροπετσετών, με δική τους ευθύνη και επιβάρυνση. Στην περίπτωση όμως αυτή θα πρέπει το ύψος του ποσού του δηλωθέντος στη οικονομική προσφορά κόστους αναλωσίμων, να διαμορφωθεί

Αριθμός απόφασης: 735/2021

κατά τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτει μεταξύ άλλων και το κόστος προμήθειας και των παραπάνω υλικών (κρεμοσάπουνο, χαρτί υγείας, χειροπετσέτες), σε συνάρτηση πάντοτε με τις ειδικότερες ανάγκες του υπό κρίση έργου. Εν προκειμένω η Εταιρεία ... ΔΗΛΩΣΕ ΡΗΤΑ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΤΗΚΕ στην τεχνική της προσφορά ότι η ίδια θα προμηθεύσει την Αναθέτουσα Αρχή με το απαιτούμενο αριθμό ρολών υγείας, χειροπετσετών και κρεμοσάπουνου την αναθέτουσα αρχή... Επομένως για την προμήθεια των παραπάνω υλικών το ποσό των 555,21 € που η εταιρεία ... δήλωσε είναι ιδιαίτερα χαμηλό και θέτει σε κίνδυνο την ομαλή και προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη των μέσων τιμών που επικρατούν στην αγορά». 39. -

Πλην όμως, οι παραπάνω αιτιάσεις της προσφεύγουσας τυγχάνουν απορριπτικές, για τους κάτωθι ειδικότερους λόγους: 40. - Από τις διατάξεις του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, συνάγεται ότι η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να πλήξει την επί ίσοις όροις συμμετοχή των ενδιαφερομένων στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. Περαιτέρω, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς - ως τέτοιας προφανώς νοουμένης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό κέρδος, δηλαδή χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού-διακινδυνεύει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. σχετικά S. Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement* (2005) σελ. 532- 534; P Trepte, *Regulating Procurement. Understanding the Ends and Means of Public Procurement Regulation* (Oxford, Oxford University Press, 2004) σελ.165-166 and 197; και P Trepte, *Public Procurement in the EU: A Practitioner's Guide*, 2η έκδοση(Oxford, Oxford University Press, 2007,σελ.474, και AR Engel, *Managing Risky Bids*,

Αριθμός απόφασης: 735/2021

Handbook of Procurement (Cambridge, Cambridge University Press, 2006 σελ.322, 326). 41. - Περαιτέρω, η έννοια της αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς δεν αποδίδεται ρητά από τις διατάξεις των ενωσιακών Οδηγιών, αλλά αποτελεί αόριστη αξιολογική έννοια (βλ Δ. Ράικος Δημόσιες Συμβάσεις, σελ. 858). Ως εκ τούτου, πρέπει να καθορίζεται συγκεκριμένα σε κάθε σύμβαση σε σχέση με το αντικείμενο που αποτελεί το περιεχόμενό της, (βλ. Απόφ. Γεν. Δικαστ. υπόθ. T-495/04, σκέψη 94). Εφόσον, όμως, δεν καθορίζεται στις οδηγίες ο τρόπος υπολογισμού του ορίου πέραν του οποίου υφίσταται αδικαιολόγητα χαμηλή προσφορά, εναπόκειται στα κράτη-μέλη και στις αναθέτουσες αρχές να καθορίσουν τον τρόπο υπολογισμού αυτού του ορίου. Ωστόσο, οι οδηγίες αλλά και ο νόμος 4412/2016 επιβάλλουν στην αναθέτουσα αρχή να εξακριβώσει την ύπαρξη της όχι μόνο σε αυτές τις προσφορές που είναι έκδηλα υπερβολικά χαμηλές αλλά και σε αυτές που φαίνονται σε αυτήν ως αδικαιολόγητα χαμηλή προσφορά (ΔΕΚ Απόφ. C-103/88, σκ. 27). Η έννοια της αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς δεν θεμελιώνεται αορίστως από την αναθέτουσα αρχή αλλά καθορίζεται με αναφορά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες του υπό εκτέλεση έργου. Η δε κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς τον χαρακτηρισμό της προσφοράς, ελέγχεται δικαστικά ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει (βλ. ΕΣ Τμ. Μείζ. Επτ. Σύνθ. 1077/2016, ΕΣ Τμ. IV Πράξεις 3/2017, 21/2016) και πλέον υπάγεται στον έλεγχο της ΑΕΙ 111, (ΑΕΙ 111 235/2017, σκ 5). 42. - Ομοίως το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες προσφορές. [βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani (2001) Συλλογή I-9233 σκ.55]. 43.- Άλλωστε, όπως έχει νομολογιακά κριθεί υπό το προϊσχύον νομικό καθεστώς, η αναθέτουσα αρχή έχει την διακριτική ευχέρεια, να εντοπίζει τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, (Απόφ. 2092/2011 VI Τμήμ. Ελ. Συν και Πρ. 151/2012 Ζ Κλιμ., ΕΣ 302/2012 Ζ Κλιμ.). Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες

Αριθμός απόφασης: 735/2021

αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια επιτροπή αξιολογήσεως να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται [βλ., επ' αυτού, αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA* κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.85, της 6ης Ιουλίου 2005, *TQ3 Travel Solutions Belgium* κατά Επιτροπής, T 148/04, EU:T:2005:274, σκέψεις 49 και 50· της 11ης Μαΐου 2010, *PC Ware Information Technologies* κατά Επιτροπής, T 121/08, EU:T:2010:183, σκέψη 72· της 5ης Νοεμβρίου 2014, *Computer Resources International (Luxembourg)* κατά Επιτροπής, T 422/11, EU:T:2014:927, σκέψη 57, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2016]. Τέτοιες αμφιβολίες μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς, αφενός, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημία, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της προσφοράς (απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, *Secolux* κατά Επιτροπής, T 90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62). Από τα παραπάνω αναφερόμενα συνάγεται ότι, η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής εκτίμηση του κατά πόσον συντρέχει περίπτωση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς διενεργείται σε δύο στάδια. Σε ένα πρώτο στάδιο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές «φαίνονται» υπερβολικά χαμηλές, ήτοι να προβεί σε μία εκ πρώτης όψεως εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές είναι υπερβολικά χαμηλές. Ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή η υποχρέωση να προβεί αυτεπαγγέλτως σε διεξοδική ανάλυση της σύνθεσης κάθε προσφοράς προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί υπερβολικά χαμηλή προσφορά. Δηλαδή, η αναθέτουσα αρχή οφείλει μόνο να εξετάσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι υπερβολικά χαμηλές. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που

Αριθμός απόφασης: 735/2021

προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή. Αν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη στις υποβληθείσες προσφορές και αυτές δεν φαίνονται, συνεπώς, υπερβολικά χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή δύναται να συνεχίσει την αξιολόγησή τους και τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως. Αντιθέτως, αν υφίστανται ενδείξεις ικανές να δημιουργήσουν την υποψία ότι ορισμένη προσφορά ενδέχεται να είναι υπερβολικά χαμηλή που έχουν τεθεί από τον προσφεύγοντα με ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προβεί, σε δεύτερο στάδιο, στον έλεγχο της σύνθεσης της προσφοράς προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η προσφορά δεν είναι υπερβολικά χαμηλή. Συνεπώς, όταν η αναθέτουσα αρχή επιλέγει την πρώτη κατά σειρά μειοδοσίας προσφοράς, δεν υποχρεούται να αναφέρει ρητώς τους λόγους για τους οποίους η εν λόγω προσφορά δε φαίνεται, κατά την άποψη της, υπερβολικά χαμηλή. 44.- Ειδικότερα δε, καθόσον αφορά στην αιτιολόγηση από την αναθέτουσα αρχή της κρίσης της επί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς έχει ad hoc κριθεί ότι (βλ. Απόφαση ΑΕΙ 111 336/2018 ειδική γνώμη Εισηγήτριας Ι. Θεμελή) «... 61. Επειδή, κατά την ειδική γνώμη της εισηγήτριας, έχει νομολογιακά κριθεί ότι κατά την έννοια του άρθ. 68 του ν. 3863/2010 σε συνδυασμό με το προισχύσαν άρθ. 52 του πδ 60/2007, οι διατάξεις του οποίου δεν αφίστανται των διατάξεων του ήδη ισχύοντος άρθ. 88 ν. 4412/2016 περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, συνάγεται ότι στην οικονομική προσφορά πρέπει να ενσωματώνεται ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων κρατήσεων, ενώ ιδιαίτερα χαμηλά και όχι εύλογα ποσά προσκρούουν στις αρχές του υγιούς ανταγωνισμού της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων καθώς και της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, αφού με τη μέθοδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. Συναφώς, αναθέτουσα αρχή έχει κατ αρχήν την ευχερεία, κατ εκτιμησην ιδίως της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς έκαστου διαγωνιζομένου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη, να καλέσει προς παροχήν των αναγκαίων διευκρινίσεων, εκείνους από τους διαγωνιζομένους, των οποίων την οικονομική προσφορά κρίνει ως ασυνήθιστα

Αριθμός απόφασης: 735/2021

χαμηλή, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που αυτοί παρείχαν και να αποφασίσει αιτιολογημένα για την αποδοχή ή την απόρριψη των προσφορών τους. Σε κάθε, πάντως, περίπτωση, η άσκηση της σχετικής διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής δεν εκφεύγει του δικαστικού ελέγχου, ο δε υπολογισμός στις προσφορές των διαγωνιζομένων ενός ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νομίμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων αποσκοπεί στην αναλυτική περιγραφή του κόστους παροχής των υπηρεσιών, ούτως ώστε να καθίσταται ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας (Απόφ. 2092/2011 VI Τμήμ. Ελ. Συν και Πρ. 151/2012 Ζ Κλιμ., ΕΣ 302/2012 Ζ Κλιμ.). Σε κάθε περίπτωση, και ανεξαρτήτως τυχόν αιτιάσεων, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει αν υπο τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, σε συνδυασμό προς τις τυχόν παρεχόμενες από τον διαγωνιζόμενο επί του θέματος διευκρινίσεις, η προσφορά είναι εύλογη ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης που προκειται να συναφθεί. Αν όμως, διαγωνιζόμενος με προδικαστική προσφυγή έχει προβάλει ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς και έχει παραθέσει στην προσφυγή συγκεκριμένα κοστολογήσιμα στοιχεία προσδιορίζοντας το απαιτούμενο κόστος εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, τότε γεννάται υποχρέωση της Διοίκησης να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών αυτών ισχυρισμών με σαφή και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, διαλαμβάνοντας ειδικά αιτιολογημένη κρίση σχετικά με το εάν η επίμαχη οικονομική προσφορά είναι ή όχι ασυνήθιστα χαμηλή και αξιολογώντας ίδια αν στο πρόσωπο του διαγωνιζομένου συντρέχουν συγκεκριμένες εξαιρετικές περιστάσεις οι οποίες καθιστούν δυνατή την υποβολή της συγκεκριμένης προσφοράς, αφού προηγουμένως ζητήσει σχετικές διευκρινίσεις από το διαγωνιζόμενο που φέρεται ότι έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, έτσι ώστε να κριθούν όχι μονον οι ισχυρισμοί της προσφυγής αλλά και η λυσιτέλεια των αναγκαίων διευκρινήσεων, ενώ εάν ο διαγωνιζόμενος που προσέφερε την χαμηλή προσφορά δεν καταφέρει να αιτιολογήσει το ιδιαίτερα χαμηλό ύψος της, υποβάλλοντας στην κρίση της αναθέτουσας αρχής οικονομικά στοιχεία, από τα οποία να προκύπτει με σαφήνεια και ακρίβεια η δυνατότητά του να

Αριθμός απόφασης: 735/2021

ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, κατά τρόπο που να διασφαλίζει την ποιοτικά αναμενόμενη, ποσοτικά επαρκή και χρονικά έγκαιρη παροχή των υπηρεσιών, τότε, η προσφορά του είναι απορριπτή. Σε περίπτωση δε που δεν ζητηθούν και δεν ληφθούν διευκρινήσεις σε σχέση με τις -φερόμενες ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές κατά των οποίων στρέφεται διαγωνιζόμενος με προδικαστική του προσφυγή, τότε σε κάθε περίπτωση η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβεί στη θεραπεία της προαναφερόμενης ουσιώδους νομικής πλημμέλειας της επίμαχης διαδικασίας ανάθεσης κρίνοντας εκ νέου και με πλήρη αιτιολογία, όσον αφορά στο ασυνήθιστα χαμηλό ή μη της προσφοράς της πρώτης μειοδότης, και εν συνεχεία την προδικαστική προσφυγή, αφού προηγουμένως ζητήσει αναγκαίες διευκρινίσεις προς αιτιολόγηση και διευκρίνιση των επί μέρους επίμαχων παραμέτρων της προσφοράς. Βλ. ενδεικτικά από την εκτενή επί των παραπάνω νομολογία τις ΣτΕ 3439/2014, Ε.Α. ΣτΕ 328, 198 και 187/2013, 1262/2009, ΕΑ ΣτΕ 295/2011, 1260, 841/2010, 127/2009, 1208/2008, ΔΕΦΑΘ 377/2011, ΔΕΦΑΘ 873/2012, ΔΕΦΠειρ 50/2013, ΔΕΦΑΘ 339/2013, ΔΕΦΑΘ 312/2015, ΕΣ 70/2012, 302/2012 Ζ Κλιμάκιο και εκεί αναφερόμενη εκτενής νομολογία, ΔΕΦΑΘ 504/2013, ΔΕΦΑΘ 260/2014, ΣτΕ 198/2013, ΔΕΦΑΘ 711/2013, ΔΕΦΑΘ 1528/2014, ΔΕΦΑΘ 873/2012, ΔΕΦΑΘ 691/2012, ΔΕΦΑΘ 533/2013, ΔΕΦΑΘ 533/2013. Και περαιτέρω, έχει ad hoc κριθεί ότι η ι) Η έννοια της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δεν θεμελιώνεται αορίστως, αλλά καθορίζεται με αναφορά στο υπό εκτέλεση έργο, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες του τελευταίου, αλλά και στο αν τα οικονομικά στοιχεία της παρεμβαίνουσας, αναφερόμενα με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, συγκροτούν τη μη ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, ενώ η αναφορά της καθ' ης στα διδάγματα της κοινής πείρας και στη συνήθη πρακτική των συναλλαγών και της νομολογίας, προκειμένου να δικαιολογηθεί το προσφερθέν ποσοστό εκπτώσεως, εκ μέρους της παρεμβαίνουσας, δεν παρίσταται ως νόμιμη αιτιολογία (ΔΕΦΑΘ 217/2013), και ιι) Είναι αοριστοι και αναιτιολογητοι ισχυρισμοί περί ύπαρξης stock υλικών, χωρίς την κατάθεση αποδεικτικών (τιμολογίων αγοράς, αποδείξεων κ.λ.π.), που να τεκμηριώνουν την προσφερομένη χαμηλή τιμή, ως προς το κόστος των αναλωσίμων ....δεν στοιχειοθετούν τις προβλεπόμενες αναγκαίες διευκρινίσεις...». (ΔΕΦΑΘ 765/2013), και ιιι) Ούτε μπορεί να θεωρηθεί επαρκής αιτιολογία οσα αναφέρονται περί της ευχέρειας των

Αριθμός απόφασης: 735/2021

διαγωνιζομένων για την κατά θεμιτο τροπο οργάνωση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, για την κάλυψη των απαιτήσεων της διακήρυξης και τη διαμορφωση των τιμών (ΔΕΦΑΘ 873/2012), ενώ iv) Ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά ειδική αιτιολογία για την απορριψη των ανωτέρω ισχυρισμών η παραπομπή σε αποσπάσματα κρίσεων δικαστικών αποφάσεων οι οποίες αφορούν διαφορετικούς διαδίκους σε διαφορετικούς διαγωνισμούς και στηρίζονται σε διαφορετικά πραγματικά δεδομένα, κατά τα προδιαληφθέντα αναφερομενα στην προσβαλλομενη πράξη (ΔΕΦΑΘ 1737/2014). Επειδή, περαιτέρω, και η ΕΑΑΔΗΣΥ, όπως και η ανωτέρω παγία νομολογία των Δικαστηρίων έχει επανειλημμένα κρίνει ότι «...Στην περίπτωση δε που η υποβαλλόμενη προσφορά δεν καλύπτει το πραγματικό κόστος του έργου, ... αποτρέπει (η προσφορά) κατά τρόπο λογικά αναπόφευκτο, τη διενέργεια της οικονομικής αξιολόγησης στο σύνολο της και συνεπάγεται τη νόθευση του ελεύθερου και υγιούς ανταγωνισμού, τη βλάβη του δημοσίου συμφέροντος και τη διακινδύνευση κατασπατάλησης του δημοσίου χρήματος. Επομένως η Αναθέτουσα Αρχή (εφεξής Α.Α.), αν κρίνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, δεν πρέπει να αποδεχθεί χωρίς επαρκή αιτιολόγηση από τον προσφέροντα, ως νόμιμα όλα τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν...Σε κάθε, πάντως, περίπτωση, η άσκηση της σχετικής διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής δεν εκφεύγει του δικαστικού ελέγχου, στη δε περίπτωση που διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται υποχρέωση της Διοίκησης να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών αυτών ισχυρισμών και όχι να τους αντιπαρέρχεται σιγή (πρβ. ΕΑ ΣτΕ 295/2011, 1260, 841/2010, 127/2009, 1208/2008, 1257/2009 κ.α.) Τουναντίον, η Α.Α. οφείλει να επανέλθει και να :

α) ζητήσει από τον υποψήφιο ανάδοχο πληρέστερη ανάλυση της οικονομικής προσφοράς του με διευκρινίσεις για τον τρόπο υπολογισμού του κόστους ώστε να αιτιολογήσει την υπερβολικά χαμηλή προσφορά του, β) να απαντήσει με νόμιμη αιτιολογία επί αυτού του θέματος αλλά και επί των λοιπών σχετικών αιτιάσεων του συνδιαγωνιζόμενου και γ) εφ ' όσον κρίνει ότι οι αιτιάσεις είναι ορθές, να επαναφέρει τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση, ανακαλώντας την σχετική απόφαση και να συνεχίσει από αυτό το σημείο τον διαγωνισμό....» (Απόφαση 6/2016). Και εξ άλλου «...Οι προσφέροντες θα

Αριθμός απόφασης: 735/2021

πρέπει να υπολογίζουν στην προσφορά τους εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού κέρδους τους και των νομίμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Σε περίπτωση που δεν αναφέρεται ρητά ο υπολογισμός των επιμέρους αυτών στοιχείων που συνθέτουν την οικονομική προσφορά, ή δεν προκύπτει σαφώς ο τρόπος υπολογισμού τους, η Αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να ζητάει διευκρινίσεις ή και τεκμηρίωση επί του τρόπου υπολογισμού των ποσών αυτών.» (Αποφαση 565/2013). 45. - Τέλος, κατά την πάγια νομολογία επί του προϊσχύοντος νομικού πλαισίου, σε περίπτωση που διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, γεννάται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει με πλήρη, ειδική και σαφή αιτιολογία επί αυτών, αφού ζητήσει διευκρινίσεις από τον διαγωνιζόμενο που φέρεται να έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά (βλ. ΣΤΕ 4249/2010, 3546/2009, ΕΠΑΝΣΤΕ 295/2011, 1260, 41/2010, 815, 747, 127/2009, 1079, 1069/2009, Αριθμός απόφασης: 171/2019 61 866, 187, 45/2008, ΔΕφΑΘ (ακυρωτικό) 1528/2014, και Ε.Σ. VI Τμ. 70/2012, 3202, 2235, 2234, 2232, 2090, 584/2011, 3678, 3355, 3134/2009). 46. - Εν προκειμένω, με την υπ' αριθ. πρωτ. 6977 επιστολή της αναθέτουσας αρχής διευκρινίστηκε μεταξύ άλλων ότι: «ΧΙ. Δεδομένου ότι, αφενός η οριζόντια ρήτρα του της παρ.3 του αρ. 6 της σύμβασης (Παράρτημα Γ') στην οποία αναφέρεται ότι « ... Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τοποθετεί τα χαρτιά υγείας, τις χειροπετσέτες και το κρεμοσάπουνο τους χώρους υγιεινής που του παρέχει το ... εφόσον δεν τα παρέχει ο ίδιος ο ανάδοχος....», καταλαμβάνει τις τεχνικές προδιαγραφές, αφετέρου δεν υπάρχει αναφορά για συγκεκριμένες ποσότητες για κρεμοσάπουνο, χαρτί υγείας και χειροπετσέτες, συνεπώς είναι στην διακριτική ευχέρεια του αναδοχου να προσφέρει ή όχι τα υλικά που αφορούν το κρεμοσάπουνο, το χαρτί υγείας και τις χειροπετσέτες, ενώ είναι δεδομένο ότι σε αντίθετη περίπτωση θα τα προσφέρει το .... Βέβαια όπως προκύπτει από την παρ.3 του αρ. 6 της σύμβασης ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τοποθετεί τόσο τα χαρτιά υγείας όσο και τις χειροπετσέτες καθώς και το κρεμοσάπουνο, ανεξάρτητα από την πηγή προέλευση των υλικών αυτών.». 34. - Εξάλλου, στο σημείο Δ.ϊι. της με αριθ. Πρωτ. υπ' αριθ. ...και υπ' αριθ. Πρωτ. ...Απόφασης

Αριθμός απόφασης: 735/2021

του ΔΣ του ..., αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Το γεγονός ότι στην διακήρυξη δεν προσδιορίζεται καμία ποσότητα ειδών ατομικής υγιεινής (χειροπετσέτες, κρεμοσάπουνο, χαρτιά υγείας), τα οποία είδη σύμφωνα με την παρ.3 του αρ. 6 του Παραρτηματος Γ' θα τα παρέχει το ..., εφόσον δεν τα παρέχει ο ίδιος ο ανάδοχος, ήτοι η προφορά των ειδών αυτών και οι προσφερόμενες ποσότητες είναι στην διακριτική ευχέρεια του αναδόχου». 47.- Εκ της ανωτέρω διευκρίνισης της αναθέτουσας αρχής σαφώς προκύπτει ότι ο υποψήφιος ανάδοχος ουδόλως υποχρεούται να προμηθεύει την αναθέτουσα αρχή, με τα παραπάνω υλικά, δηλαδή με κρεμοσάπουνο, χαρτί υγείας και χειροπετσέτες, παρά μόνο εάν ο ίδιος το θελήσει. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, λοιπόν, η εταιρεία μας ουδόλως δεσμεύτηκε να παρέχει στον φορέα τα ως άνω υλικά. Τουναντίον, ο πίνακας του αρχείου «33.ΕΝΔ ΚΑΤ ΥΛΙΚΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ» της προσφοράς μας, που επικαλείται η προσφεύγουσα, αποτελεί μόνον ενδεικτική κατάσταση των ως άνω υλικών, τα οποία θα μπορούσε η εταιρεία μας δυνητικά να προμηθεύσει την Αναθέτουσα Αρχή, εφόσον δηλαδή η ίδια το ζητούσε. Συνεπώς, ο εν λόγω Πίνακας, ουδόλως αποτελεί ρητή ή άλλη δήλωση ή δέσμευση της εταιρείας μας ότι τα εκεί αναφερόμενα υλικά θα παρέχονται με δική μας επιβάρυνση, όπως αβασίμως αναφέρει στην προσφυγή της η προσφεύγουσα. Σε τούτο συνηγορεί και το γεγονός ότι ούτε στον εν λόγω Πίνακα του αρχείου 33.ΕΝΔ ΚΑΤ ΥΛΙΚΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ούτε σε κανένα άλλο σημείο της προσφοράς μας, γίνεται η οποιαδήποτε δέσμευση ή έστω αναφορά σε συγκεκριμένες ποσότητες των εν λόγω υλικών. Άλλωστε, και σε επίρρωση των ανωτέρω, σημειώνουμε τα εξής: στον πίνακα του εντύπου 1 της οικονομικής μας προσφοράς και συγκεκριμένα στο με α/α 8, όπου δηλώνεται το κόστος αναλωσίμων, ουδεμία αναφορά γίνεται στο κόστος για την παροχή κρεμοσάπουνου, χαρτιού υγείας και χειροπετσετών (σάκοι απορριμμάτων, απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια κλπ.). 48.- Εξάλλου, στη συγκεκριμένη περίπτωση η Προσφεύγουσα δεν παραθέτει στην προσφυγή της κανέναν απολύτως ισχυρισμό, πολλώ δε μάλλον ειδικό και συγκεκριμένο, προκειμένου να υποστηρίξει ότι η προσφορά μας τυγχάνει ασυνήθιστα χαμηλή. Συγκεκριμένα, δεν παραθέτει κανένα απολύτως κοστολογήσιμο στοιχείο, καμία απολύτως πληροφορία επί του κόστους των συγκεκριμένων υλικών, και επομένως προσδιορίζει το απαιτούμενο κόστος, που θα απαιτείτο για την προσήκουσα

Αριθμός απόφασης: 735/2021

εκτέλεση της σύμβασης από την εταιρεία μας. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα, ουδόλως επικαλείται ούτε αποδεικνύει εάν συντρέχει απόκλιση, και ποια, της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας μας από την προϋπολογισθείσα δαπάνη της σύμβασης, καθώς και από τις προσφορές των λοιπών εταιρειών. Συνακόλουθα, με αυτό το περιεχόμενο οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι παντελώς αόριστοι, και ως εκ τούτου απορριπτέοι. **Ε.** Επί του Πέμπτου Λόγου της προδικαστικής προσφυγής (υπο Β.5. στο δικογραφο της προσφυγής). Νομω και ουσία αβάσιμες οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που βάλλουν κατά της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας μας, και συγκεκριμένα για τη δήθεν μη επαρκή ανάλυση των επί μέρους κονδυλίων της. 48.- Ακόμη, η Προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση ότι η Εταιρεία μας έχει δήθεν παραλείψει να προσδιορίσει τον τρόπο και τη μέθοδο υπολογισμού των τιμών που αφορούν στο εύλογο κόστος αναλωσίμων, στο κόστος εργαλείων και μηχανημάτων, στο διοικητικό κόστος, καθώς και στο κόστος λοιπών εξόδων, με αποτέλεσμα η προσφορά μας να τυγχάνει δήθεν απαράδεκτη. 49. - Συγκεκριμένα αναφέρει η προσφεύγουσα στην κρινόμενη προσφυγή της: «... Οι οικονομικοί φορείς ΟΦΕΙΛΟΥΝ στον ηλεκτρονικό υποφάκελο της οικονομικής τους προσφοράς, να αναλύσουν και να προσδιορίσουν επαρκώς και συγκεκριμένα, τη μέθοδο - τρόπο υπολογισμού των τιμών που αποτελούν το κόστος αναλώσιμων υλικών,.., το κόστος εργαλείων και μηχανημάτων, ... το διοικητικό κόστος, , καθώς και το κόστος λοιπών εξόδων, ... επί ποινή απόρριψης της προσφοράς. Εν προκειμένω η Εταιρεία ..., ΣΕ ΚΑΝΕΝΑ ΣΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΔΕΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΙ επακριβώς και με σαφήνεια, τον τρόπο - μέθοδο υπολογισμού των παραπάνω τιμών των κελιών 9-11 του υποδείγματος της οικονομικής προσφοράς, ήτοι ΠΑΡΑΛΕΙΠΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΗΡΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΦΩΡΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΡΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΡΑΒΑΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ να αναλύσει τον τρόπο και την μέθοδο υπολογισμού των τιμών που αφορούν στο κόστος εργαλείων και μηχανημάτων, στο διοικητικό κόστος, καθώς και στο κόστος λοιπών εξόδων, με αποτέλεσμα το απαράδεκτο της οικονομικής της προσφοράς». 50. - Πλην όμως, οι παραπάνω αιτιάσεις της προσφεύγουσας τυγχάνουν απορριπτέες, προεχόντως ως ουσία αβάσιμες. Ειδικότερα: 51. - Στους όρους Α.2.2 και Α.2.3 του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης (σελ. 49-51) ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής: «Α.2.2. Η οικονομική προσφορά θα περιέχει τις απαιτήσεις που

Αριθμός απόφασης: 735/2021

αναφέρονται στο άρθρο 68 του Ν. 3863 / 2010, (ΦΕΚ Α' 115 /15-7-2010), επί ποινή απόρριψης σε χωριστό σφραγισμένο φάκελο, μέσα στον κύριο φάκελο και επίσης θα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία (έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς): ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΑ (ΕΝΤΥΠΟ 1 ΟΙΚ.ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ) Α.2.3 Η τιμή για καθένα από τα πεδία του παραπάνω πίνακα θα είναι μια και μοναδική και θα αναλύεται επαρκώς και με σαφήνεια ο τρόπος-μέθοδος υπολογισμού-προσδιορισμού αυτής της τιμές. Στις κρατήσεις θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται και η παρακράτηση φόρου.».

52. - Πράγματι, παρά τα όσα περί του αντιθέτου διατείνεται η προσφεύγουσα, στον υποβληθέντα πίνακα του εντύπου 1 της οικονομικής μας προσφοράς [Σχετικό 8], η εταιρεία μας έχει αναλύσει, προσδιορίσει και εξειδικεύσει ένα προς ένα τα κόστη των κελιών με α/α 8-11 του Υποδείγματος της Οικονομικής Προσφοράς, παραθέτοντας επακριβώς και τη μέθοδο υπολογισμού τους, ως εξής: «Πεδίο με α/α 8: Κόστος αναλωσίμων υλικών (σάκοι απορριμμάτων, απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια κλπ.) Πεδίο με α/α 9: Κόστος εργαλείων & μηχανημάτων καθαρισμού (αποσβέσεις, βλάβες, συντήρηση) Πεδίο με α/α 10: Κόστος διοικητικής υποστήριξης, εγγυητικών επιστολών, ασφάλειας & υγιεινής (ΜΑΠ), Εισφορά ΕΛΠΚ Πεδίο με α/α 11: ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ (ένδυση)».

53. - Εν όψει των ανωτέρω, και δεδομένου ότι στην Διακήρυξη δεν προσδιορίζεται συγκεκριμένη μέθοδος ανάλυσης της τιμής κάθε πεδίου, παρέπεται η προσφορά της εταιρείας μας καλύπτει πλήρως την ως άνω απαίτηση της διακήρυξης. Το γεγονός αυτό, άλλωστε, επιβεβαιώνεται και στη με αριθ. Πρωτ. υπ' αριθ. ...και υπ' αριθ. Πρωτ. ...Απόφασης του ΔΣ του ..., όπου αναφέρονται επί λέξει τα εξής: «Το γεγονός ότι δεν προβλέπεται από την διακήρυξη ειδικός τρόπος ανάλυσης για τις τιμές του διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων, κόστους εργαλείων-μηχανημάτων, και κόστους λοιπών εξόδων, πέραν τον οσον αναφέρει το έντυπο Ι οικονομικής προσφοράς.».

54. - Εξάλλου, θα πρέπει να σημειωθεί ότι και η ανάλυση για τα ως άνω πεδία του εντύπου 1 της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας [Σχετικό 9] ελάχιστα διαφοροποιείται από την ιδική μας. Συγκεκριμένα, αναφέρει η προσφεύγουσα στην δική της οικονομική προσφορά: «· Κόστος αναλωσίμων υλικών: 14.182,44 € συνολική δαπάνη 14.182,44 € /14 μήνες = 1.013,03 € μηνιαία δαπάνη Περιλαμβάνεται το κόστος για σάκους απορριμμάτων,

Αριθμός απόφασης: 735/2021

απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια κλπ. • Κόστος εργαλείων και μηχανημάτων καθαρισμού: 1.680,00 € συνολική δαπάνη 1.680.00€ /14 μήνες = 120,00 € μηνιαία δαπάνη Περιλαμβάνεται το κόστος απόσβεσης, το κόστος αποκατάστασης βλαβών καθώς και το κόστος συντήρησης των μηχανημάτων και εργαλείων. • Κόστος διοικητικής υποστήριξης: 3.080,00 € συνολική δαπάνη

3.080.00€ /14 μήνες = 220,00 € μηνιαία δαπάνη Περιλαμβάνεται το κόστος δημοσιεύσεων της διακήρυξης (ήτοι 206,71 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), το κόστος έκδοσης των εγγυητικών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, η αναλογία του κόστους του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, το κόστος διοικητικής υποστήριξης, η αναλογία του κόστους εποπτείας και όποια άλλη δαπάνη προκύψει για την ασφαλή εκτέλεση της σύμβασης. • Λοιπά έξοδα: 1.493,38 € συνολική δαπάνη Περιλαμβάνονται οι εισφορές υπέρ ΕΛ.Π.Κ., ήτοι 64 άτομα συνολικά φυσική παρουσία X 20,00 € ανά άτομο = 1.280,00 € /12 μήνες = 106,67 € μηνιαία δαπάνη 106,67 € μηνιαία δαπάνη X14 μήνες = 1.493,38 € συνολική δαπάνη».

11. Επειδή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 360 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ. 39/2017 ορίζεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου 4412/2016 και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 του ανωτέρω νόμου ενδίκων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής». Περαιτέρω, το άρθρο 367 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση παρέμβασης, των ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της... 2. Επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην

Αριθμός απόφασης: 735/2021

αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια ...» και η διάταξη αυτή επαναλαμβάνεται και στο άρθρο 18 του Π.Δ. 39/2017.

12. Επειδή, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣΤΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.).

13. Επειδή, επί του πρώτου λόγου προσφυγής, που αφορά στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η παρεμβαίνουσα μη νόμιμα και επί ποινή απόρριψης της προσφοράς της δεν υπέβαλε τα απαιτούμενα πιστοποιητικά καταλληλότητας, εκδιδόμενα από επίσημο φορέα πιστοποίησης, για την προμηθεύτρια - κατασκευάστρια εταιρεία «...», από την οποία προμηθεύεται προσφερόμενα υλικά που θα χρησιμοποιήσει για την παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας στα Παραρτήματα του ..., λεκτέα είναι τα εξής: Σύμφωνα με το άρθρο 5 στοιχείο 35 διακήρυξης, που αφορά στο περιεχόμενο των προσφορών σχετικά με τον τρόπο υποβολής των προσφορών, ορίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν στον ηλεκτρονικό υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», μεταξύ άλλων, τα κάτωθι: «35. Τυχόν Πιστοποιητικά εκδιδόμενα από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία να βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του αναδόχου ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για πιστοποίηση καθώς επίσης και πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες υπηρεσίες, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, που να βεβαιώνουν την καταλληλότητα των υλικών. Τα ως άνω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στον φάκελο της τεχνικής προσφοράς. Στην περίπτωση που υποβάλλεται προσφορά από προμηθευτή που δεν είναι ο ίδιος κατασκευαστής του τελικού προϊόντος, τα ως άνω δικαιολογητικά προσκομίζονται και για τον κατασκευαστή.». Η ως άνω απαίτηση επαναλαμβάνεται και στον όρο Α.1.1.1 του Παραρτήματος Α' «*Η Τεχνική Προσφορά θα πρέπει να έχει την εξής μορφή και περιεχόμενο: .....*

Αριθμός απόφασης: 735/2021

Τυχόν πιστοποιητικά από επίσημους φορείς πιστοποίησης ή ινστιτούτα δοκιμών, για την ποιότητα η καταλληλότητα προσφερόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών, υπηρεσιών κλπ και η συμμόρφωσή τους με τεχνικά και ποιοτικά Standards. Οπωσδήποτε θα κατατεθεί επί ποινή απόρριψης πιστοποιητικό ISO 9000 ή 9001 ή 9002 ή ισοδύναμο, που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους.». Επιπλέον, σύμφωνα με τον όρο Α.1. του Παραρτήματος Α' (σελίδα 45) της διακήρυξης ορίζεται ότι : *«...Στην ενότητα αυτή (σ.σ ενότητα προσφερόμενα είδη – υπηρεσίες και Τεχνικά χαρακτηριστικά) θα πρέπει να περιλαμβάνονται και οι δηλώσεις σύμφωνα με τις οποίες ο προσφέρων, εφόσον κατασκευάζει ο ίδιος το τελικό προϊόν, πρέπει να δηλώνει στην προσφορά του, την επιχειρηματική μονάδα στην οποία θα κατασκευάσει το προσφερόμενο προϊόν, καθώς και τον τόπο εγκατάστασής της -Όταν οι προσφέροντες δεν θα κατασκευάσουν οι ίδιοι το τελικό προϊόν, σε δική τους επιχειρηματική μονάδα, στην προσφορά τους δηλώνουν την επιχειρηματική μονάδα, στην οποία θα κατασκευαστεί το προσφερόμενο προϊόν και τον τόπο εγκατάστασής της..».* Από την γραμματική διατύπωση τόσο της παραγράφου 35 του αρ. 5 όσο και της υποπαραγράφου Α. 1.1.1. του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης προκύπτει ότι με την φράση «*τυχόν πιστοποιητικά*» νοείται η κατάθεση πιστοποιητικών από την πλευρά του κάθε υποψηφίου αναδόχου, εάν και εφόσον υπάρχουν τέτοια. Αντίθετα με την προηγούμενη περίπτωση, η διακήρυξη στην ίδια παράγραφο, ζητά ρητά επί ποινή απόρριψης την κατάθεση ISO που να αφορά υπηρεσίες καθαριότητας σε νοσοκομεία ή συναφείς χώρους και αφορά τον ίδιο τον υποψήφιο ανάδοχο. Σε κάθε περίπτωση η διατύπωση της διακήρυξης, σύμφωνα με την οποία, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς θα πρέπει να υποβάλλουν με την προσφορά τους *«τυχόν πιστοποιητικά εκδιδόμενα από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία να βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του αναδόχου ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας βασισμένα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για πιστοποίηση καθώς επίσης και πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες υπηρεσίες, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, που να βεβαιώνουν την καταλληλότητα των υλικών»* πάσχει ασάφειας και αμφισημίας. Συνεπώς, ένας τέτοιος όρος ουδόλως συνεπάγεται υποχρέωση,

Αριθμός απόφασης: 735/2021

πολλώ δε μάλλον σαφή και ρητή, των διαγωνιζομένων να υποβάλλουν συγκεκριμένα πιστοποιητικά από επίσημους φορείς ή ινστιτούτα δοκιμών για την ποιότητα ή καταλληλότητα των προσφερόμενων μηχανημάτων εργαλείων, υλικών κ.λπ., παρά μόνον ότι επαφίεται στην ευχέρεια των διαγωνιζομένων να προσκομίσουν τυχόν τέτοια πιστοποιητικά. Η αναφορά σε «τυχόν» πιστοποιητικά αφενός δεν γεννά υποχρέωση προσκόμισης αυτών, αφετέρου δεν επαρκεί για τη συγκεκριμενοποίησή τους, με περαιτέρω συνέπεια η ασάφεια που ενέχεται κατά τον προσδιορισμό των στοιχείων που αξιολογούνται υπό το συγκεκριμένο κριτήριο να επιδρά και στον τρόπο αξιολόγησης αυτού, υπό την έννοια ότι δεν δύναται να θεμελιωθεί βάσιμα ο αποκλεισμός της προσφοράς του διαγωνιζομένου ένεκα μη συμμόρφωσης σε μια ασαφή και σε κάθε περίπτωση μη υποχρεωτική απαίτηση. Στην υπό κρίση περίπτωση, η παρεμβαίνουσα για το είδος «Σακούλες πολυαιθυλενίου απορριμμάτων» αναφέρει ως προμηθευτές της δύο εταιρείες, ήτοι την εταιρεία ... που είναι και η επίμαχη περίπτωση, αλλά και την εταιρεία ... για την οποία έχουν κατατεθεί πιστοποιητικά ISO. Οπότε, ακόμα και αν ήθελε υποτεθεί ότι θα έπρεπε επί ποινή απόρριψης να κατατεθεί πιστοποιητικό ISO για τα προσφερόμενα υλικά, αυτό υπάρχει για το επίμαχο είδος «Σακούλες πολυαιθυλενίου απορριμμάτων». Ως εκ τούτου, απορριπτέος ως αβάσιμος κρίνεται ο πρώτος λόγος προσφυγής και δεκτός ως βάσιμος ο σχετικός λόγος παρέμβασης.

14. Επειδή, επί του δεύτερου λόγου προσφυγής, που αφορά στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η παρεμβαίνουσα υπέβαλε στο ηλεκτρονικό φάκελο με τίτλο «32.ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡ-ΑΠΟΛ» το ηλεκτρονικό έγγραφο με τίτλο «...», το οποίο περιλαμβάνει πιστοποιητικό διαχείρισης συστήματος ποιότητας ISO 9001:2015 για την κατασκευάστρια - προμηθεύτρια εταιρεία «...», εκδοθέν από τον φορέα διαπίστευσης «...», η ισχύς του οποίου είχε ήδη λήξει την 01/07/2020, ήτοι δεν ήταν σε ισχύ κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς της, λεκτέα είναι τα ακόλουθα: Από το σώμα του ίδιου του υπ' αριθμ. ...πιστοποιητικού ISO, της εταιρείας πιστοποίησης ..., προκύπτει ότι αυτό παραμένει σε ισχύ και μετά την ημερομηνία της 1η Ιουλίου 2020, εφόσον υπόκειται σε ικανοποιητικές επιθεωρήσεις, ενώ, όπως φαίνεται από το συνημμένο έγγραφο της ..., υπάρχει παράταση του επίμαχου πιστοποιητικού κατά έξι (6) μήνες από την ανωτέρω σχετική ημερομηνία,

Αριθμός απόφασης: 735/2021

καλύπτοντας έτσι την ημερομηνία κατάθεσης της προσφοράς στο διαγωνισμό που ήταν στις 16 Οκτωβρίου 2020. Τούτα δε κρίνονται επιπροσθέτως όσων εκτέθηκαν στην αμέσως προηγούμενη σκέψη, σύμφωνα με την οποία με την φράση «τυχόν πιστοποιητικά» νοείται η κατάθεση πιστοποιητικών από την πλευρά του κάθε υποψηφίου αναδόχου, εάν και εφόσον υπάρχουν τέτοια. Ως εκ τούτου, απορριπτέος ως αβάσιμος κρίνεται ο δεύτερος λόγος προσφυγής και δεκτός ως βάσιμος ο σχετικός λόγος παρέμβασης.

15. Επειδή, επί του τρίτου λόγου προσφυγής, που αφορά στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας παραβιάζει τους επί ποινή απόρριψης όρους της διακήρυξης και την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία εκ του λόγου ότι υπολόγισε μικρότερο ποσοστό εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών ποσοστού 26,48% αντί του νομίμου ποσοστού 26,96%, λεκτέα είναι τα ακόλουθα: Η διακήρυξη στην υποπαρ.Α.2.2. της παρ. Α.2 του Παραρτήματος Α' ορίζει ότι το έντυπο οικονομικής προσφοράς θα συμπληρωθεί με το «...πλήθος εργαζομένων (περιλαμβανομένων των ατόμων ρεπό) που αντιστοιχεί στις απαιτούμενες εργατώρες και είναι κοστολογικά ισοδύναμο και εκφρασμένο σε άτομα πλήρους απασχόλησης...». Από την ανωτέρω διατύπωση είναι σαφές ότι τα εργατικά κόστη, μεταξύ των οποίων και οι εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές, θα υπολογιστούν στην βάση της πλήρους απασχόλησης, χωρίς αυτό να έρχεται σε αντίθεση με τον πίνακα των ζητούμενων ωρών για τις υπηρεσίες καθαριότητας του ..., αφού η σύμβαση αφορά στην παροχή υπηρεσιών και όχι στη διάθεση προσωπικού. Εξάλλου, συνάγεται από τους όρους της διακήρυξης ότι είναι στην διακριτική ευχέρεια του κάθε υποψηφίου το πως θα καλύψει τις απαιτούμενες βάρδιες, τηρώντας την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, αφού η διακήρυξη δεν αποκλείει την κάλυψη βαρδιών από το ίδιο άτομο π.χ. η κάλυψη δύο διαδοχικών βαρδιών διάρκειας 4 ωρών από το ίδιο άτομο 8ωρης απασχόλησης, ούτε απαιτεί απασχόληση εργαζομένων υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης. Υπό τα δεδομένα αυτά νόμιμα η παρεμβαίνουσα έχει υπολογίσει στην προσφορά της εισφορές για 8ωρη εργασία σύμφωνα με τον αριθμό των ατόμων πλήρους απασχόλησης που θα καλύψουν τις απαιτούμενες βάρδιες της διακήρυξης. Ως εκ τούτου, απορριπτέος ως αβάσιμος κρίνεται ο τρίτος λόγος προσφυγής και δεκτός ως βάσιμος ο σχετικός λόγος παρέμβασης.

Αριθμός απόφασης: 735/2021

16. Επειδή, επί του τέταρτου λόγου προσφυγής, που αφορά στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι το δηλωθέν από την παρεμβαίνουσα κόστος αναλωσίμων ποσού 552, 21€ μηνιαία δεν δύναται να καλύψει τις αντικειμενικές ανάγκες σε υλικά καθαρισμού και εργαλεία και άρα η προσφορά της καθίσταται εξ αυτού του λόγου ασυνήθιστα χαμηλή, λεκτέα είναι τα ακόλουθα: Η προσφεύγουσα ερείδει το σχετικό λόγο της στην εκτίμησή της ότι το ανωτέρω ποσό των 552, 21€ μηνιαία δεν επαρκεί για τηνελάχιστη κάλυψη υλικών καθαρισμού σε χαρτί υγείας, κρεμοσάπουνο και χειροπετσέτες. Εν προκειμένω, στη διακήρυξη δεν προσδιορίζονται ποσότητες για τα είδη ατομικής υγιεινής (χειροπετσέτες, κρεμοσάπουνο, χαρτιά υγείας). Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ.3 του αρ. 6 του σχεδίου σύμβασης που αποτελεί έγγραφο της σύμβασης ως Παράρτημα ΙΙΙ της διακήρυξης, προβλέπεται ότι *« ... τα χαρτιά υγείας, τις χειροπετσέτες και το κρεμοσάπουνο τους χώρους υγιεινής ... παρέχει το ... εφόσον δεν τα παρέχει ο ίδιος ο ανάδοχος..»*, ενώ με το υπ' αρ.πρωτ. ...έγγραφο διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής διευκρινίσθηκε ότι *«ΧΙ. Δεδομένου ότι, αφενός η οριζόντια ρήτρα του της παρ.3 του αρ. 6 της σύμβασης (Παράρτημα Γ΄) στην οποία αναφέρεται ότι « ... Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τοποθετεί τα χαρτιά υγείας, τις χειροπετσέτες και το κρεμοσάπουνο τους χώρους υγιεινής που του παρέχει το ... εφόσον δεν τα παρέχει ο ίδιος ο ανάδοχος...»*, καταλαμβάνει τις τεχνικές προδιαγραφές, αφετέρου δεν υπάρχει αναφορά για συγκεκριμένες ποσότητες για κρεμοσάπουνο, χαρτί υγείας και χειροπετσέτες, συνεπώς είναι στην διακριτική ευχέρεια του αναδόχου να προσφέρει ή όχι τα υλικά που αφορούν το κρεμοσάπουνο, το χαρτί υγείας και τις χειροπετσέτες, ενώ είναι δεδομένο ότι σε αντίθετη περίπτωση θα τα προσφέρει το .... Βέβαια όπως προκύπτει από την παρ.3 του αρ. 6 της σύμβασης ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τοποθετεί τόσο τα χαρτιά υγείας όσο και τις χειροπετσέτες καθώς και το κρεμοσάπουνο, ανεξάρτητα από την πηγή προέλευση των υλικών αυτών.». Συνεπώς, τόσο η αποδοχή του υποψηφίου να παρέχει τα υλικά αυτά όσο και η παροχή των ποσοτήτων βρίσκονται στη διακριτική ευχέρεια του αναδόχου. Μάλιστα η παρεμβαίνουσα δήλωσε ρητά και δεσμεύτηκε στην τεχνική της προσφορά ότι η ίδια θα προμηθεύσει την αναθέτουσα αρχή με το απαιτούμενο αριθμό ρολών υγείας, χειροπετσετών και κρεμοσάπουνου, ως προκύπτει από το ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «33.ΕΝΔ

Αριθμός απόφασης: 735/2021

ΚΑΤ ΥΛΙΚΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ», που αυτή υπέβαλε, γεγονός που συνομολογεί και η προσφεύγουσα (βλ. σελ. 29 προσφυγής). Υπό τα δεδομένα αυτά, αμφισβήτηση εκ των προτέρων και άνευ ετέρου της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, με την οποία δηλώνει ότι θα παρέχει χαρτιά υγείας, χειροπετσέτες και κρεμοσάπουνο, σύμφωνα με την διακριτική ευχέρεια που της παρέχεται από την διακήρυξη, τόσο στην ανάληψη της παροχής, όσο και στις προσφερόμενες ποσότητες, εφόσον στην διακήρυξη δεν προσδιορίζονται ποσότητες για τα είδη ατομικής υγιεινής (χειροπετσέτες, κρεμοσάπουνο, χαρτιά υγείας), θα σήμαινε ερμηνεία των όρων της διακήρυξης εις βάρος των υποψηφίων και όχι με βάση τις αρχές της αναλογικότητας και του ελεύθερου ανταγωνισμού, με αποτέλεσμα να αποκλείονται τεχνητά οι υποψήφιοι και έτσι να περιορίζεται ο ανταγωνισμός. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι, επειδή τα δηλωθέντα από την παρεμβαίνουσα ποσά αναλωσίμων υλικών δεν επαρκούν, κατά την κρίση της προσφεύγουσας, για την κάλυψη των αναγκών του υπό ανάθεση έργου, για το λόγο αυτό δεν καταλείπεται κάποιο περιθώριο κέρδους και έτσι τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως, κρίνεται απορριπτέος ως αόριστος. Τούτο διότι δεν παραθέτει κανένα κοστολογήσιμο στοιχείο και καμία απόδειξη επί του κόστους των συγκεκριμένων υλικών για την προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης, λαμβανομένης μάλιστα υπόψη ότι ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τοποθετεί τα χαρτιά υγείας, τις χειροπετσέτες και το κρεμοσάπουνο τους χώρους υγιεινής που του παρέχει το ..., εφόσον δεν τα παρέχει ο ίδιος ο ανάδοχος. Ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι σύμφωνα με την ισχύουσα σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, οι αναγκαίες ετήσιες ποσότητες για την πλήρη κάλυψη των αναγκών των Παραρτημάτων ανέρχεται κατά προσέγγιση σε 35.520 ρολά χαρτιού υγείας, 25.920 χειροπετσέτες και 3.360 λίτρα κρεμοσάπουνου ουδόλως τεκμηριώθηκε από την προσφεύγουσα. Ούτε η προσφεύγουσα επικαλέσθηκε και απέδειξε εάν συντρέχει απόκλιση και ποια της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας από την προϋπολογισθείσα δαπάνη της σύμβασης, καθώς και από τις προσφορές των λοιπών συμμετεχουσών εταιρειών. Ως εκ τούτου, απορριπτέος ως αβάσιμος κρίνεται ο τέταρτος λόγος προσφυγής και δεκτός ως βάσιμος ο σχετικός λόγος παρέμβασης.

Αριθμός απόφασης: 735/2021

17. Επειδή, επί του πέμπτου λόγου προσφυγής, που αφορά στον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η παρεμβαίνουσα δεν ανέλυσε στην υποβληθείσα οικονομική προσφορά της επαρκώς και με σαφήνεια τον τρόπο υπολογισμού του διοικητικού κόστους, του κόστους αναλωσίμων, του κόστους εργαλείων-μηχανημάτων και λοιπών εξόδων, λεκτέα είναι τα ακόλουθα: Καταρχάς στη διακήρυξη δεν προβλέπεται συγκεκριμένος τρόπος ανάλυσης για τις τιμές του διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων, κόστους εργαλείων-μηχανημάτων και κόστους λοιπών εξόδων, πέραν των όσων αναφέρονται στο έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς. Σε αντιδιαστολή στην υποπαράγραφο Α.2.8. του παραρτήματος Α' η διακήρυξη απαιτεί συγκεκριμένη ανάλυση για τα εργατικά κόστη, καθώς και ανάλυση των ωρών (πρωινές - απογευματινές, ώρες Κυριακών-αργιών). Συνεπώς απόκειται στη διακριτική ευχέρεια των υποψηφίων ο περαιτέρω τρόπος ανάλυσης για τα πεδία των τιμών του διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων, κόστους εργαλείων-μηχανημάτων και κόστους λοιπών εξόδων, αφού ήδη το έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης, που υποχρεωτικά συμπληρώνουν οι υποψήφιοι, για κάθε ένα από αυτά τα πεδία έχει εκ των προτέρων ανάλυση. Αν η διακήρυξη απαιτούσε επιπρόσθετη ανάλυση, αυτή θα έπρεπε να είναι σαφής, όπως ακριβώς συμβαίνει με τα πεδία τιμών που αφορούν τα εργατικά κόστη σύμφωνα με την υποπαράγραφο Α.2.8. του παραρτήματος Α' της διακήρυξης. Η παρεμβαίνουσα έχει αναλύσει ένα προς ένα τα κόστη των κελιών με α/α 8-11 του Υποδείγματος της Οικονομικής Προσφοράς, παραθέτοντας και τη μέθοδο υπολογισμού τους, ως εξής: «Πεδίο με α/α 8: Κόστος αναλωσίμων υλικών (σάκοι απορριμμάτων, απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια κλπ.) Πεδίο με α/α 9: Κόστος εργαλείων & μηχανημάτων καθαρισμού (αποσβέσεις, βλάβες, συντήρηση) Πεδίο με α/α 10: Κόστος διοικητικής υποστήριξης, εγγυητικών επιστολών, ασφάλειας & υγιεινής (ΜΑΠ), Εισφορά ΕΛΠΚ Πεδίο με α/α 11: ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ (ένδυση)». Περαιτέρω από την απλή επισκόπηση της ανάλυσης που έχει υποβάλλει η προσφεύγουσα, δεν προκύπτει ότι επί της ουσίας υπάρχει ιδιαίτερη ανάλυση, από την οποία μπορεί να γίνει κάποια συγκεκριμένη εκτίμηση, που ούτως ή άλλως ιδιαίτερη ανάλυση για συγκεκριμένη εκτίμηση δεν ζητείται από τη διακήρυξη, χωρίς να σημαίνει βέβαια ότι η αναθέτουσα αρχή δεν έχει την ευχέρεια να ζητήσει περαιτέρω ανάλυση αν πιστεύει ότι υπάρχει βασίμως

Αριθμός απόφασης: 735/2021

λόγος, όπως π.χ. εξαιρετικά χαμηλή προσφορά. Ενδεικτικά, η προσφεύγουσα για το κόστος αναλωσίμων υλικών και το κόστος εργαλείων και μηχανημάτων, ως ανάλυση έχει διαιρέσει το 14μηνο ποσό που αναφέρει στον πίνακα για να το ανάγει σε ανά μήνα, αναφέροντας (ως ανάλυση) ότι αναφέρει και το έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης. Επιπρόσθετα, το ποσό που αναφέρει η προσφεύγουσα ως κόστος εργαλείων και μηχανημάτων (1.680,00€ συνολική δαπάνη) και ως κόστος διοικητικής υποστήριξης (3.080,00€ συνολική δαπάνη) είναι αρκετά μικρότερο από τα κόστη που αναφέρει η παρεμβαίνουσα, ήτοι 3.500,00€ και 7.924,00€ αντίστοιχα. Ακόμη, για τη τιμή του πεδίου των λοιπών εξόδων προκύπτει, από το ίδιο το έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης, ότι αυτό συμπληρώνεται κατά την κρίση του κάθε υποψηφίου, και συνεπώς κατά ρητή δήλωση της διακήρυξη η ανάλυση είναι στη διακριτική ευχέρεια του αναδόχου. Έτσι, η παρεμβαίνουσα αναφέρει ότι στα λοιπά έξοδα περιλαμβάνει τα έξοδα για την ένδυση, ενώ η προσφεύγουσα αναφέρει ότι περιλαμβάνει τα έξοδα υπέρ ΕΛΠΚ, που η παρεμβαίνουσα έχει αναφέρει στο πεδίο του κόστους διοικητικής υποστήριξης. Κατά συνέπεια, ο σχετικός λόγος προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί, αφού στη διακήρυξη δεν προβλέπεται ειδικός τρόπος ανάλυσης για τις τιμές του διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων, κόστους εργαλείων- μηχανημάτων, και κόστους λοιπών εξόδων, πέραν των όσων αναφέρονται στο έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς, ούτε η προσφεύγουσα έχει υποβάλλει ιδιαίτερη ανάλυση, ούτε προκύπτει ότι συντρέχει λόγος για τον οποίο θα πρέπει να κριθεί ότι η ανάλυση της παρεμβαίνουσας, όπως αυτή αποτυπώνεται στο έντυπο 1 της οικονομικής προσφοράς δεν είναι επαρκής. Ως εκ τούτου, απορριπτέος ως αβάσιμος κρίνεται και ο πέμπτος λόγος προσφυγής και δεκτός ως βάσιμος ο σχετικός λόγος παρέμβασης.

18. Επειδή, κατόπιν όσων αναλύθηκαν στις ανωτέρω σκέψεις 13 έως και 17 της παρούσας, απορριπτέα ως αβάσιμη κρίνεται η εξεταζόμενη προδικαστική προσφυγή και δεκτή ως βάσιμη κρίνεται η ασκηθείσα παρέμβαση.

19. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το με κωδικό ... ηλεκτρονικό παράβολο, ποσού 4.560,00€, πρέπει να καταπέσει.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αριθμός απόφασης: 735/2021

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του με κωδικό ... ηλεκτρονικού παραβόλου, ποσού 4.560,00€.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στον Άγ. Ιωάννη Ρέντη στις 2-4-2021 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 21-4-2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΗΛΙΑΣ ΣΤΡΕΠΕΛΙΑΣ

Α/Α ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΛΑΝΤΖΗ